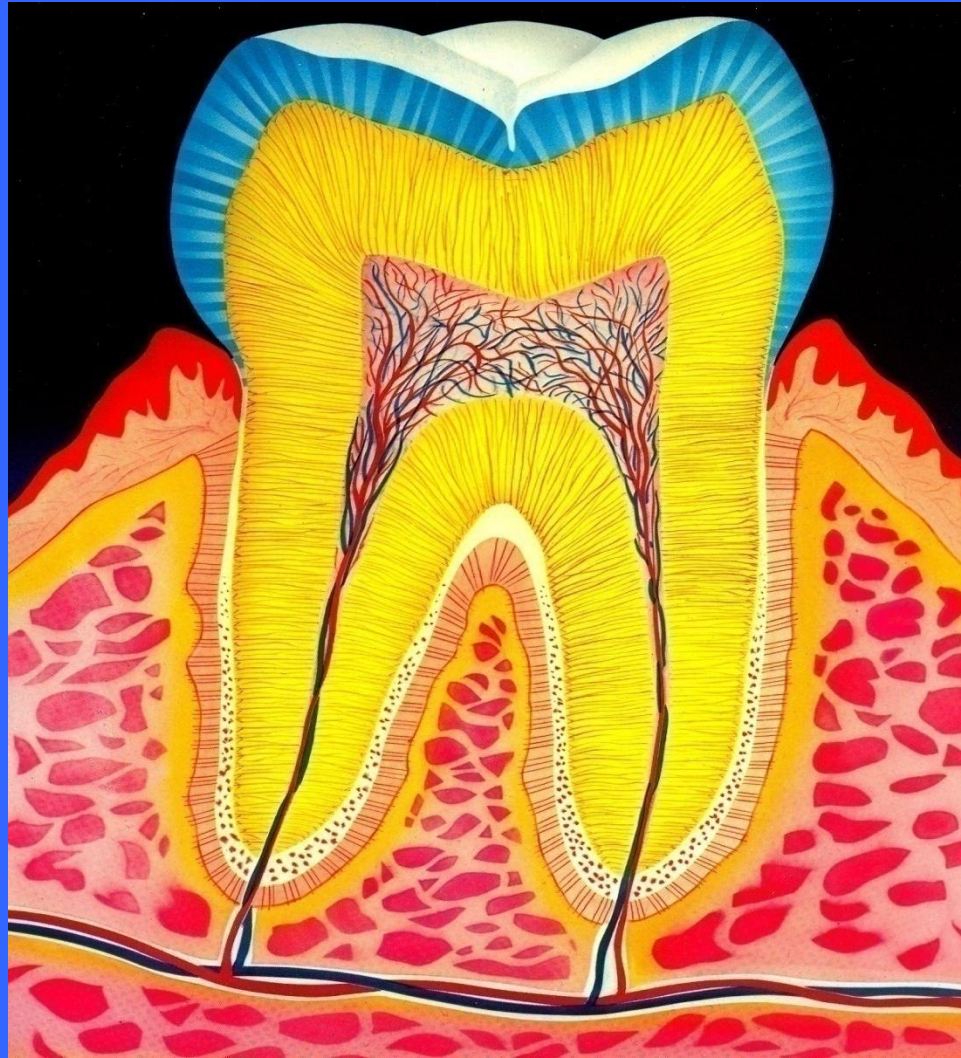

АКУТНА ОБОЛЕЊА АПЕКСНОГ ПАРОДОНЦИЈУМА

Акутни симптоматски апексни пародонтитис

- Бол, оток, осетљивост на жвакање, перкусију и палпацију су типични за клиничку слику симптоматских апексних пародонтитиса
- Симптоми могу да варирају од благих до изражених
- Драматичнији клинички симптоми могу да се јаве услед немогућности имунолошке одбране да спречи инфекцију, када долази до стварања апексног апсцеса

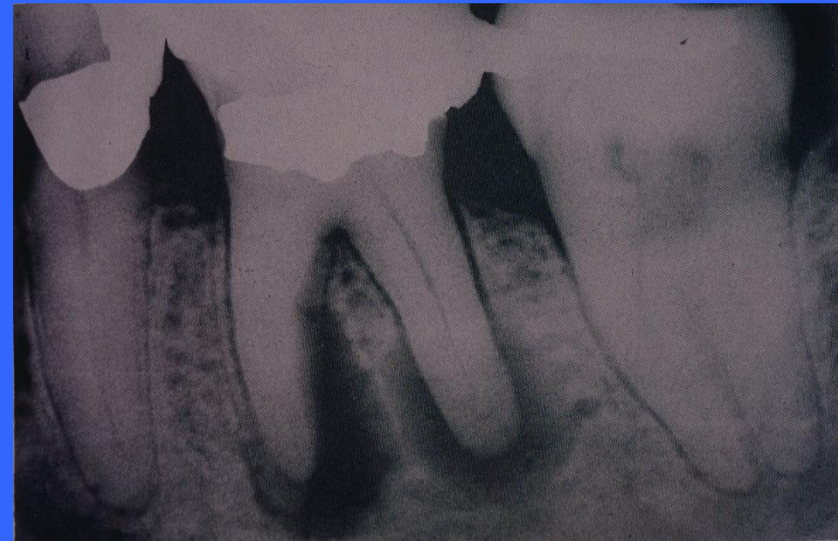
Акутни симптоматски апексни пародонтитис

- Ретко акутни а. п. може да се развије у алармантну **флегмонозну** инфекцију везивног ткива пода усне дупље, врата, горњих респираторних путева, орбите, мозга
- Инфективни агенси који се ослобађају током акутних а.п. могу да се **шире крвним судовима** и изазову инфекцију на срчаним залисцима и миокарду

Акутни симптоматски апексни пародонтитис

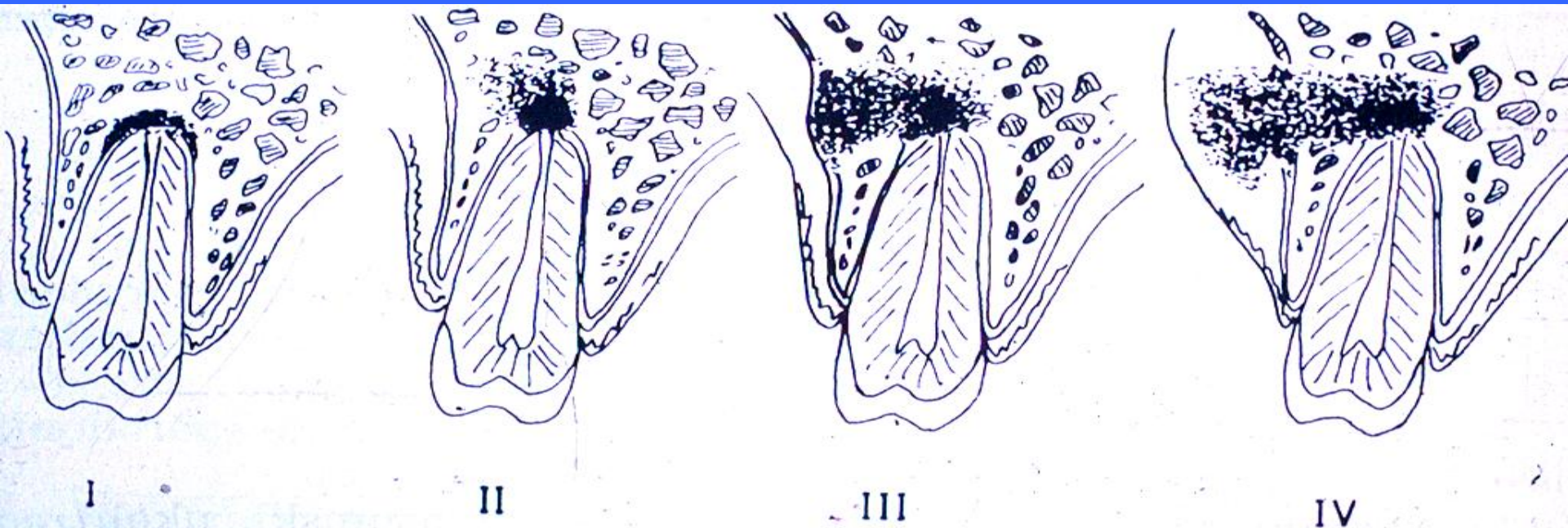
- Симптоматски а. п. настају као директна последица инфекције
- Могу да се јаве код зуба са постојећим асимптоматским а. п.
- егзарцербација хроничног процеса

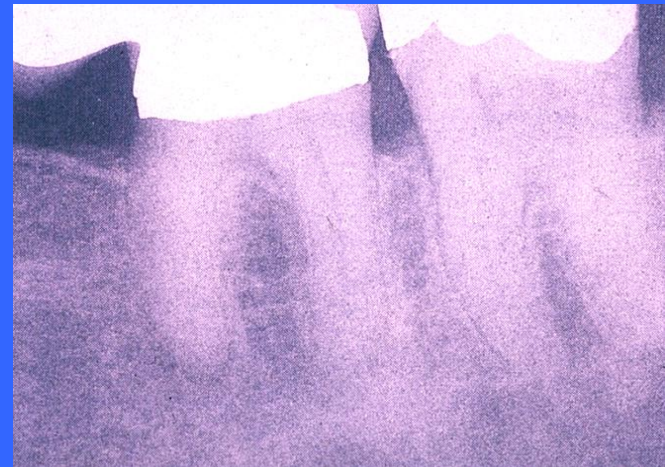
РАЗВОЈНЕ ФАЗЕ АКУТНОГ АПЕКСНОГ ПАРОДОНТИТА

- I. ПЕРИОДОНЦИЈУМСКА ФАЗА
- II. ЕНОСТАЛНА ФАЗА (апсцес)
- III. СУБПЕРИОСТАЛНА ФАЗА
- IV. СУБМУКОЗНА ФАЗА (парулис)

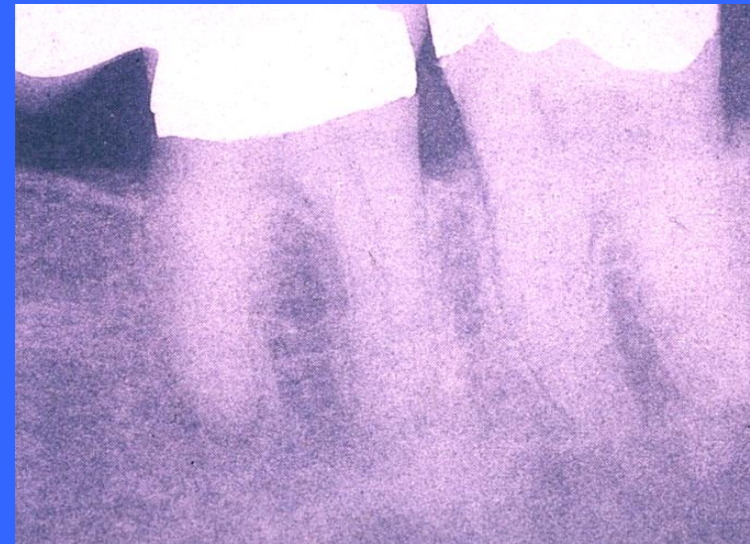
Акутни апексни пародонтитис

- Серозно запалење у периодонцијуму се карактерише хиперемијом, дилатацијом крвних судова и серозним ексудатом, услед едема зуб је благо истиснут из алвеоле
- Серозни ексудат може да се повуче или да се запалење погорша и пређе у еностални стадијум са леукоцитарном инфилтрацијом

I. Периодонцијумска фаза

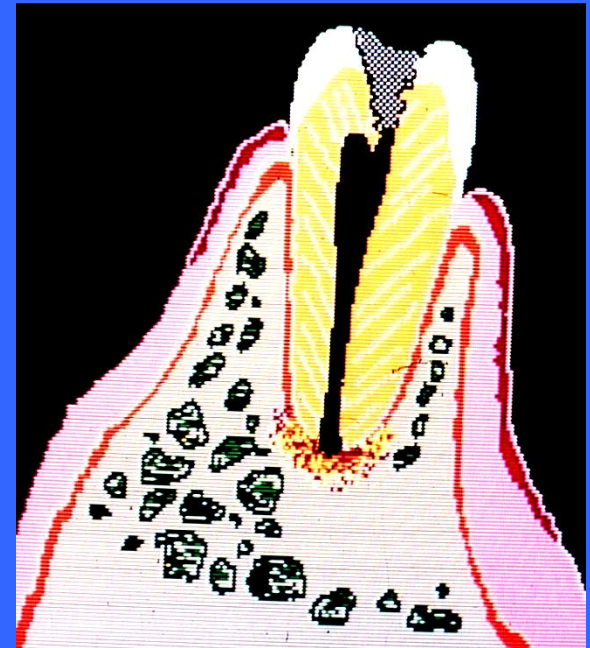
- Ова фаза **реверзибилног карактера** је почетни стадијум акутног а. п. који је локализован у ткиву периодонцијума
- Запаљење је локализовано у **периодонцијуму**
- Накупља се **серозни** ексудат осећај да је зуб продужен
- Зуб је благо **истиснут** из алвеоле
- **Блага** осетљивост на **притисак**
- Нема спонтаних болова

- Мала осетљивост на **вертикалну перкусију**
- **Виталитет** негативан
- Ако је узрок **механичка** (инструменти) или **хемијска** иритација (параформалдехид), уклањањем узрока долази до **опоравка**
- Ако се узрок не уклони надовезује се инфекција, запаљење добија буран ток, ствара се **гној**
- **РДГ** не запажају се видљиви знаци деструкције кости, због брзине одвијања акутног процеса не долази до разградње кости

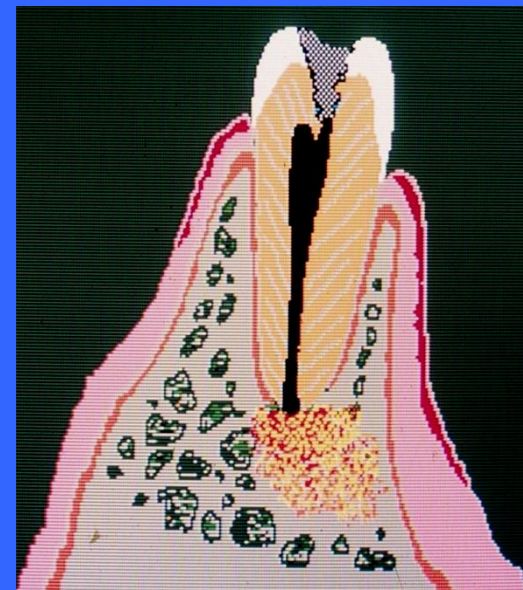
I. Периодонциј умска фаза

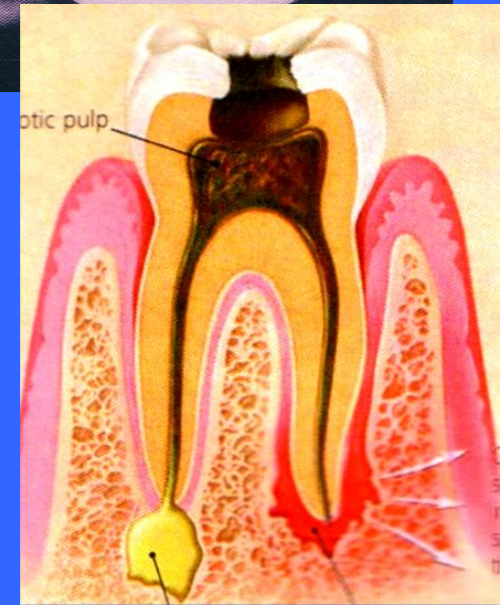
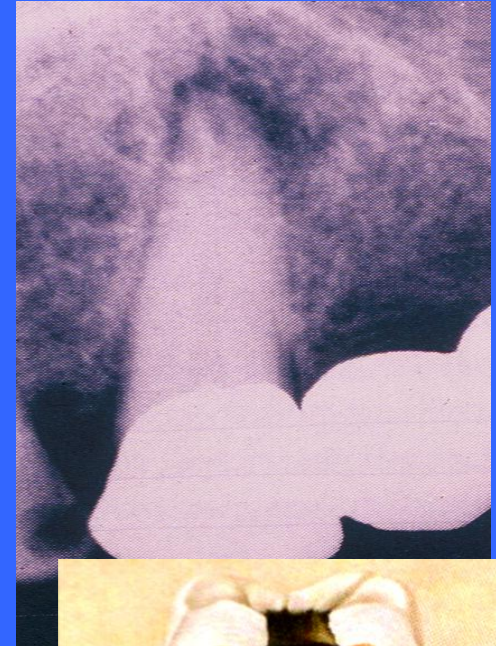
- Настаје као **директна последица** инфицираног канала или као **егзарцербација** хроничног процеса, код ендодонтске терапије пребацивањем микроорганизама, услед промене равнотеже измедју бактерија и домаћина
- **ПМН** леукоцити, **макрофаги** Медијатори запаљења и имуне реакције **интензивирају инфламацију**
- **МФ** ослобађају **простагландине** и **цитокине** који активирају **остеокласте**
- **Ресорпција** алвеоларне кости, ствара се место за **ексудат**, продором микроорганизама инфилтрација **ПМН** **л. аутолиза** и ствара се **апсцес**

II. Еностал на фаза еносталн и апсцес

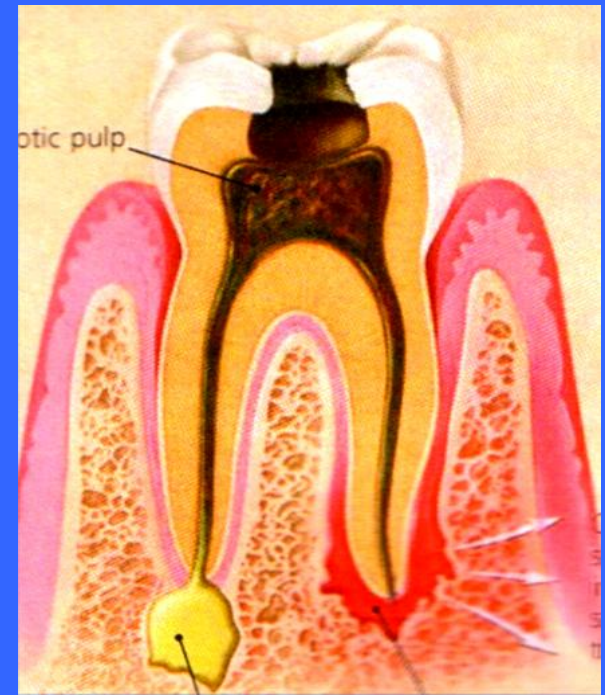
II. Еностална фаза апсцес

- Изузетно **јак константан пулзирајући бол**, јер се повећава **притисак** у ограниченом саћастом простору алвеоларне кости или у простору периодонцијума
- Осећај **напетости, црвенило и едем** у апексу
- Бол на **вертикалну и хоризонталну перкусију и палпацију**
- **Зуб истиснут** из алвеоле, компромитовано жвакање
- **Опште стање лоше**, ангажован цео имуни систем, повишена телесна температура, регионалне лимфне жлезде увећане, меке и болне

- Субјективни симптоми су јако изражени
- **Јак константан пулзирајући бол**, дифузно се шири према уху, оку и слепоочници, **ТОПЛО** повећава бол, хладно делује ублажавајуће
- Зуб је **расклаћен**, истиснут изнад нивоа осталих зуба услед гнојног садржаја у периодонцијуму, **осетљив на најмањи додир**

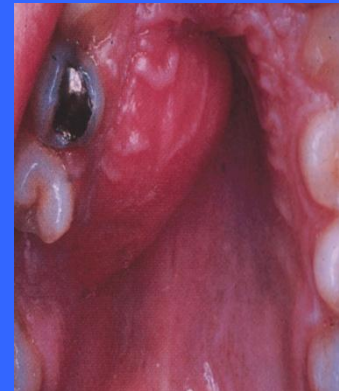
II. Еностална фаза - апсцес

III. Субпериостална фаза

- Гнојна колекција се шири дуж коштаних гредица, долази до периоста вилица, под притиском гноја периост се одиже од кости настаје **тврдо испупчење субпериостни апсцес**
- **Најдраматичнији стадијум**
- Периост је богато инервисан болови су изузетно јаки, неподношљиви
- На месту одигнутог периоста налази се **тврди изразито болан оток**, а **слузокожа је црвена**
- Зуб осетљив на перкусију, јако **разлабављен**
- **Опште стање је лоше**, температура, увећане лимфне жлезде болне

IV. Субмукозна фаза

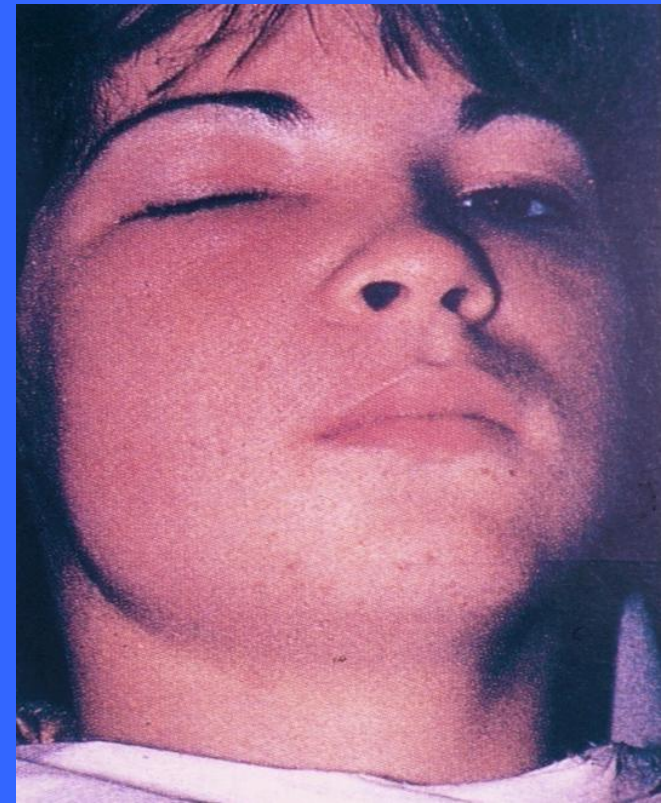
- Кад пробије периост гној се разлива **у субмукозно ткиво**, настаје олакшање, болови се смирују
- Може да пробије меко ткиво и да се **издренира интраорално** у **усну дупљу, синус** или **екстраорално** кроз кожу
- По изливању гнојне колекције запаљење се **стишава** и **започиње репарација**

IV.

Субмукозна фаза

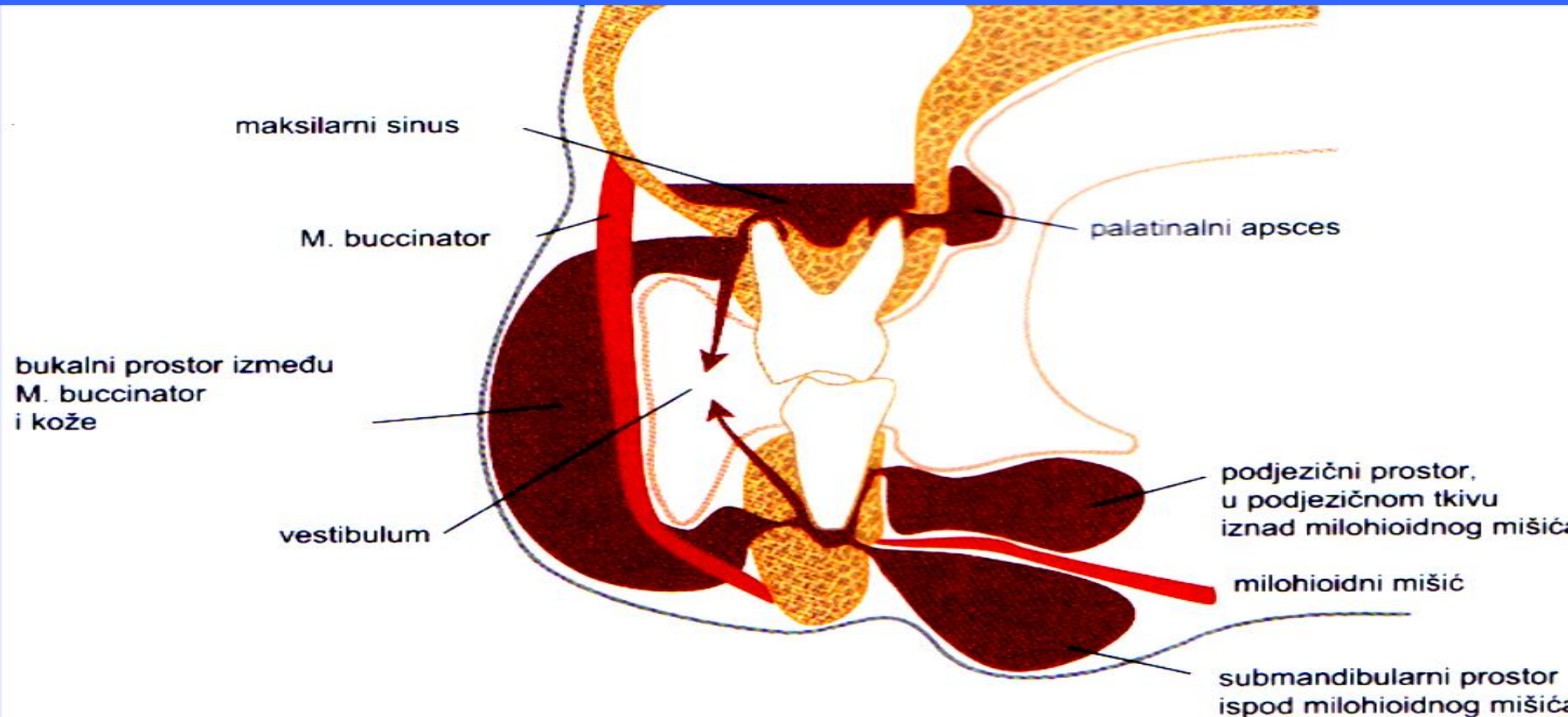
- До потпуног излечење *restitutio ad integrum* неће доћи док се не уклони основни узрок из канала корена
- Запаљење прелази у **хронични ток** и у зависности од вируленције микроорганизама и одбрамбених снага домаћина може поново да дође до **егзарцербације хроничног процеса**
- Код акутних пародонтитиса **РДГ** видљива **разградња кости** види се тек после две или три недеље, сем код акутне егзарцербације где постоји разграђена кост, због хроничног процеса

- Дренажа апексног апсцеса одвија се путем најмањег отпора што зависи од положаја корена у односу на околне анатомске структуре и од дебљине кости која прекрива лезију

Акутни апексни апсцес

- Сваки нетретирани периапексни апсцес са клиничким манифестацијама, треба сматрати да представља потенцијалну **опасност** за настанак **компликација**.
- Гнојни процес може да се шири и даље при чему настаје **остеомијелитис** или **асцедентна** или **десцедентна флегмона** лица или врата

Акутни апексни пародонтитис компликације

ЛОКАЛНЕ компликације дентогених инфекција

- Инфекција може да се шири **директно** у суседне пределе
  - губитак већег броја зуба
  - губитак дела виличне кости
  - остеомијелитис (акутни и хронични)
  - синуситис (емпијем синуса)
  - у периорбитални простор (губитак вида)
  - формирање фистула и ожиљака
  - некроза коже

Остеомијелитис

- Локална компликација ширења инфламаторног процеса је **остеомијелитис** који представља **дифузно ширење инфламаторног процеса кроз коштано ткиво**
- Најчешћи узрок акутног остеомијелитиса је акутни **периапексни апсцес**, али може да настане и као последица **трауме** као што је **фрактура** кости или услед **хируршке интвенције**. Чешће се јавља у **мандибули** него у **максили**
- Предиспозиција за остеомијелитис могу да буду и **системске, имунолошке** болести, дефицијентна **исхрана**
- Јавља се у **акутној** и **хроничној** форми.

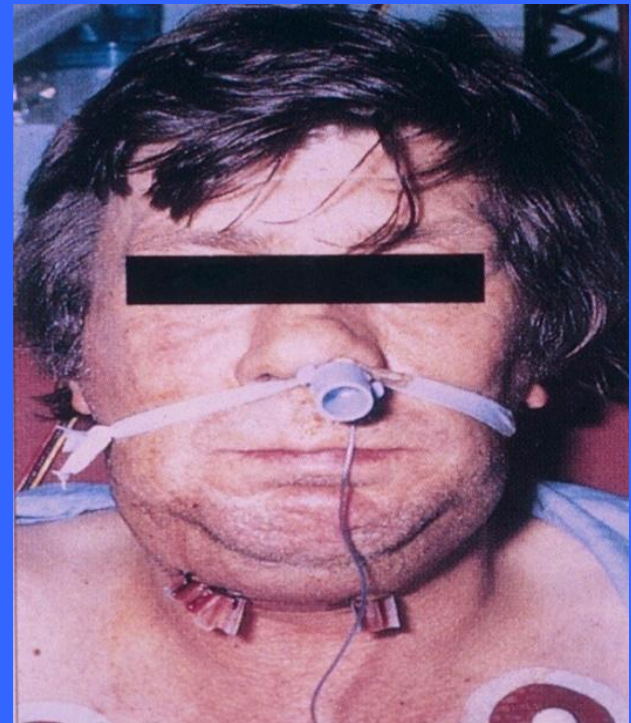
Акутни апексни пародонтитис флегмона

- Флегмона је фудроајантно, интензивно запалење, нејасно ограничено, које се дифузно шири, састављено од мноштва ситних апсцеса
- Запаљење захвата везивно ткиво и шири се дуж крвних судова, заузимајући један или више простора - **ложа**
- Кожа је код флегмоне **плавичастоцрвене боје** услед цијанозе ткива, постоји и мрки ексудат са тешким **задахом**

Акутни апексни пародонтитис флегмона

- Инфекција може да се шири дифузно кроз просторе главе и врата, напредујући дубље у ткива и ложе максилофацијалне регије формирајући флегмону главе и врата, доводећи до озбиљних компликација које могу да угрозе живот пацијента.

НЕМА ФОРМУ АПСЦЕСА, ТВРД ОТОК

- ЗАХВАТА
СУБМАНДИБУЛАРНИ,
СУБЛИНГВАЛНИ И
СУБМЕНТАЛНИ
ПРОСТОР
- НАЈЧЕШЋЕ
БИЛАТЕРАЛНО АЛИ
МОЖЕ БИТИ
УНИЛАТЕРАЛНА
- ПРИСУТНА
МИНИМАЛНА
КОЛИЧИНА
СЕРОСАНГВИНОЗНОГ
САДРЖАЈА

Ангина Лудовици

Ангина Лудовици

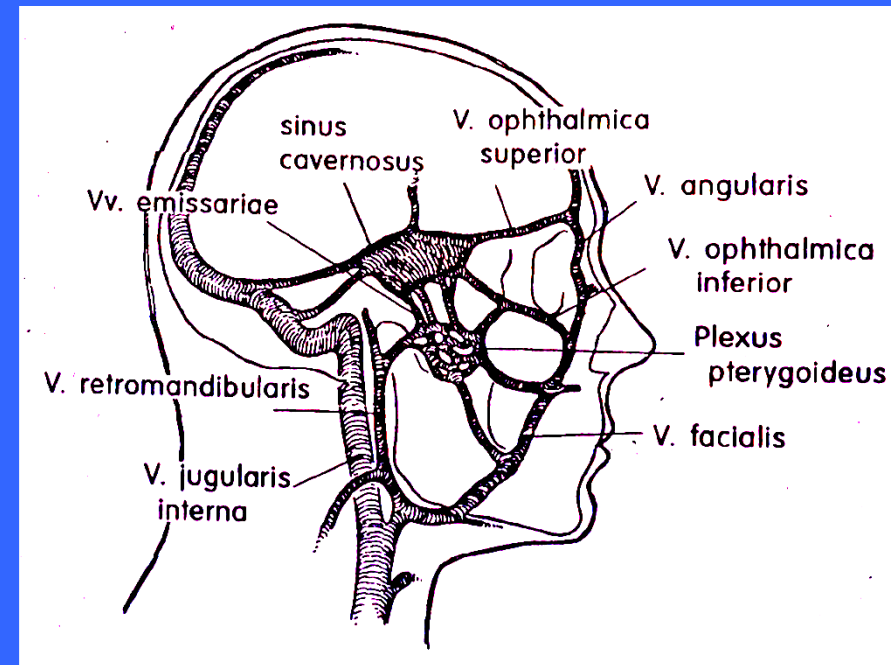
- ОТОК У ПОДУ УСТА БЕЗ ФЛУКТУАЦИЈЕ
- ФЕНОМЕН ПЕТЛОВЕ КРЕСТЕ
- ТРИЗМУС
- ОТЕЖАНО ГУТАЊЕ И ХИПЕРСАЛИВАЦИЈА
- ОТОК У СУПРАХИОИДНОЈ РЕГИЈИ (ФЕНОМЕН ДУПЛЕ БРАДЕ)

ОПШТЕ КОМПЛИКАЦИЈЕ ДЕНТОГЕНИХ ИНФЕКЦИЈА

Инфекција може да се шири и
путем крвних судова
изазивајући опште
компликације

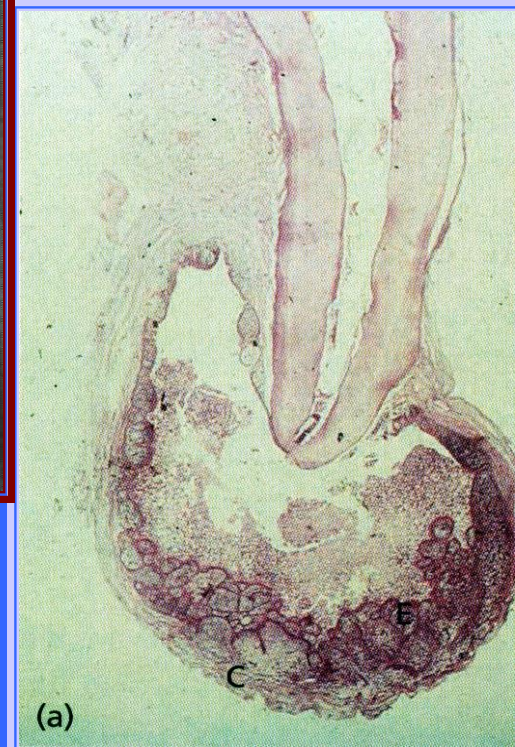
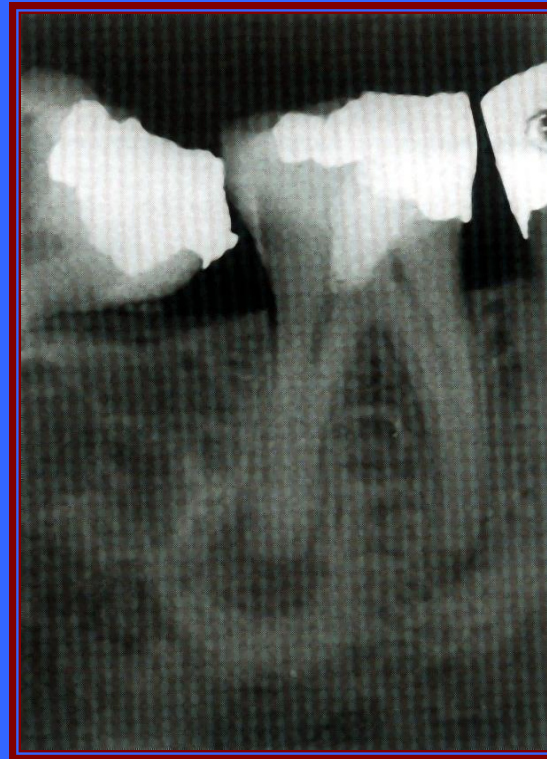
- Тромбоза кавернозног синуса
- Апсцес мозга
- Медиастинитис
- Апсцес плућа
- Бактеријски ендокардитис
- Сепса

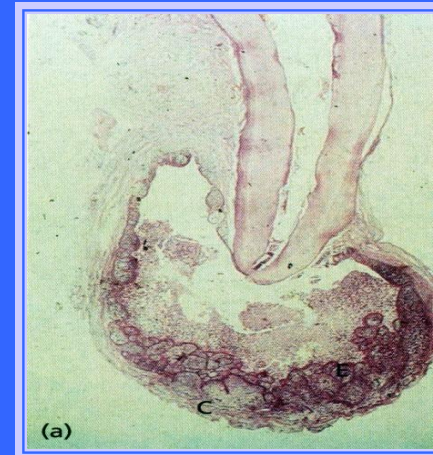
Периапексна лезија

- Периапексна лезија представља одговор периапексног ткива на стимулацију из канала корена бактеријског порекла при чему се јавља неспецифични инфламаторни и специфични имуни одговор

Периапексна лезија

- Апексни пародонтитис је **одбрамбени механизам** чији је циљ да спречи напредовање бактерија у **периапексно ткиво**, **околну кост**, као и у **удаљене пределе**
- **Узрок инфекције** не може да се уклони, јер одбрамбени механизми не могу да делују дубље у канал корена због недостатка крвних судова
- Јављају се **различите фазе** инфламаторног процеса
- **Ресорпција** кости је карактеристична слика пародонтитиса
- Губитак кости је видљив на рендгенграфији и представља главни клинички знак о постојању апексног пародонтита
- Разарање кости је неопходно да би се обезбедио **ефикасан имуни одговор**
- **Уклањањем бактерија** енд. терапијом запаљење се стишава и почиње регенерација

ФОРМЕ АПИКАЛНОГ ПАРОДОНТИТИСА

- **АКУТНА СИМПТОМАТСКА ЗАПАЛЕЊА**
(ограничена-апсцес и неограничена – дифузна
- флегмона)
- **ХРОНИЧНА** (ограничена асимптоматска
гранулом, циста и неограничена – дифузна
субакутна слаби симптоми, апексна фистула)

FORME APIKALNOG PARODONTITISA

OBLICI APIKALNOG PARODONTITA

Akutne forme

Parodontitis apicalis acuta

Parodontitis apicalis serosa

Enostalni apsces

Subperiostalni apsces

Submukozni apsces

Hronične forme

Parodontitis apicalis chronika

Resorptivni

Produktivni

Ograničeni

Neograničeni

Granulom
(bez epitela)

Granulom
(sa epitelom)

Difuzni
granulirajući
(Partsche)

Ciste

Kožna fistula

Хронични апексни пародонт итиси

- Главна карактеристика хроничног а. п. **је пролиферација гранулационог ткива** праћена променама на коштаном ткиву у виду **остеосклерозе и/или остеолизе**
- Пролиферација гранулационог ткива доводи до ресорпције алвеоларне кости где главну улогу играју **остеокласти**, а уклањањем етиолошког фактора и адекватним пуњењем канала ћелијски инфилтрат се смањује, пролиферише везивно ткиво, а под дејством **остеобласта** који се мобилишу из недиферентованих мезенхимних ћелија долази до **апозиције кости**, а рдг расветљење нестаје

Класификација хроничне периапексне инфламације

- Parodontitis apicalis **chronica fibrosa**
- Parodontitis apicalis chronica granulomatosa **progresiva difusa** (subakutni periapeksni absces, supuracioni hronicni apeksni parodontitis)
- Parodontitis apicalis chronica granulomatosa **circumskripta granulom**
- **Cista**

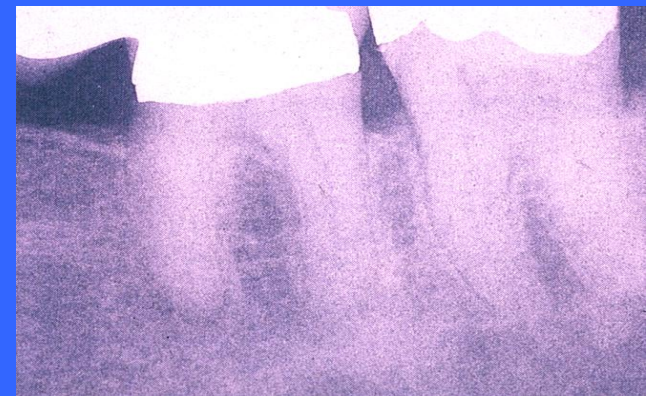
- Блага дуготрајна иритација из канала — **хронични пулпитис** код младих особа (најчешће мандибуларних зуба) изазива продуктивну запаљенску реакцију периапексног ткива које се манифестује **хиперактивношћу остеобласта** — **згушњавањем кости**, што представља **добар одбрамбени механизам**

Хронични апексни пародонтитис и

Пародон титис апикали с хроника фиброза

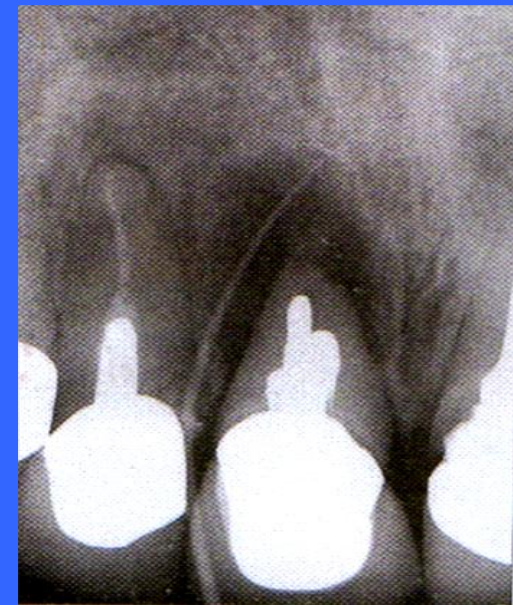
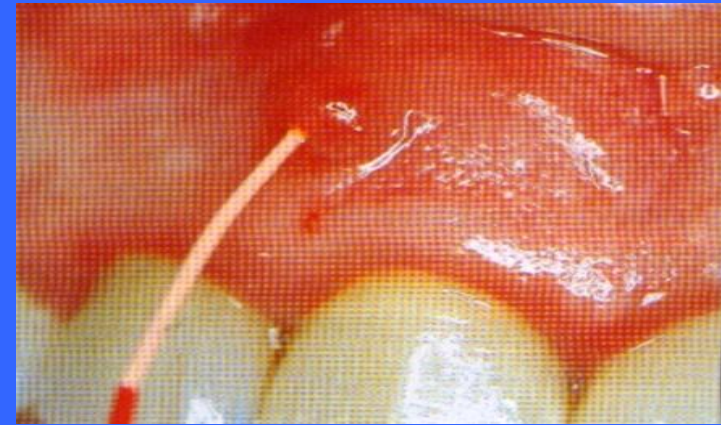
- Представља фиброзно задебљање периодонталне мембране око врха корена зуба
- Настаје услед **дуготрајног благог** деловања штетне ноксе из канала к. услед **трауматске оклузије**, услед **пребаченог каналног пуњења** које стално изазива благу иритацију периапекса
- Долази до фиброзног задебљања везивног ткива, састављено је од везивних влакана, слично ожиљном ткиву, има облик **капе** јер покрива врх корена зуба
- Понекад може да се јави **хипер калцификација** око врха корена, што представља **добру одбрану**

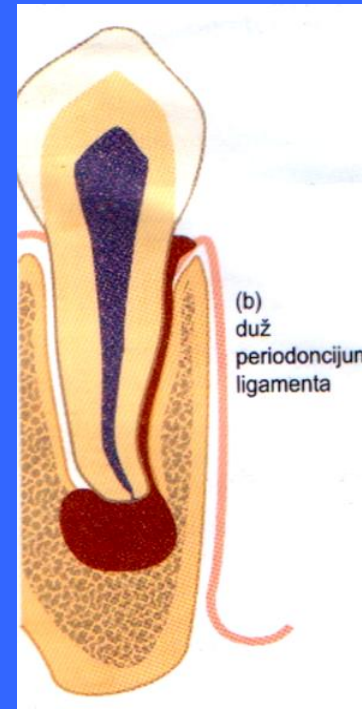
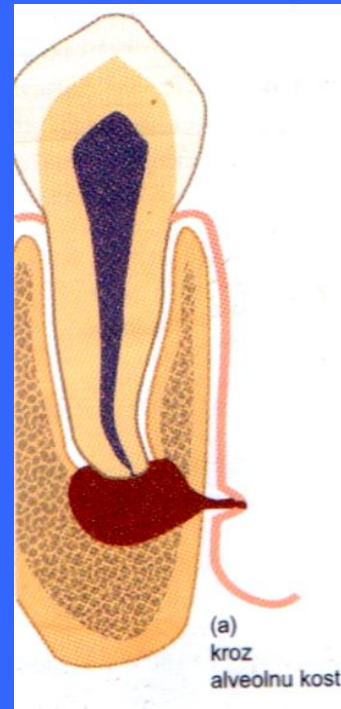
Пародонтитис апикалис хроника грануломатоза **прогресива дифуза**

- Ово оболење се карактерише **бујањем грануломатозног ткива** које је инфилтровано ћелијама запаљења, шири се **дифузно** у периапексно ткиво без ограничења, настаје разградња кости — **остеолиза** праћена **цементоллизом**
- Код овог дифузног процеса **нема колагених влакана**, јер се она јављају код процеса који имају тенденцију ограничавања

Пародонтитис апикалис хроника грнуломатоза прогресива дифуза

- Код овог субакутног периапексног апсцеса или супурационог хроничног апексног пародонтита карактеристична слика је **фистулозни канал**
- Запаљенски процес пробија једну од кортексних ламела, успоставља се фистулозни канал који омогућава стално отицање **дренажу гноја** који се ствара у периапексној лезији

Хронична апексна фистула

- Може да се дренира кроз отвор на оралној **слузокожи**, ретко екстраорално кроз **кожу**, кроз пародонцијумски **цеп**, у пределу **фуркације** треба разликовати од оболења пародонцијума као и од цела који је повезан са вертикалном фрактуром корена, кроз **максиларни синус** (једностранни хронични синуситис)
- Без симптома је јављају се **слаби симптоми** само док је оток око фистулозног канала, непријатан укус
- **РДГ** види се **дифузно расветљење**

Пародонтитис апикалис хроника грнуломатоза прогресива дифуза

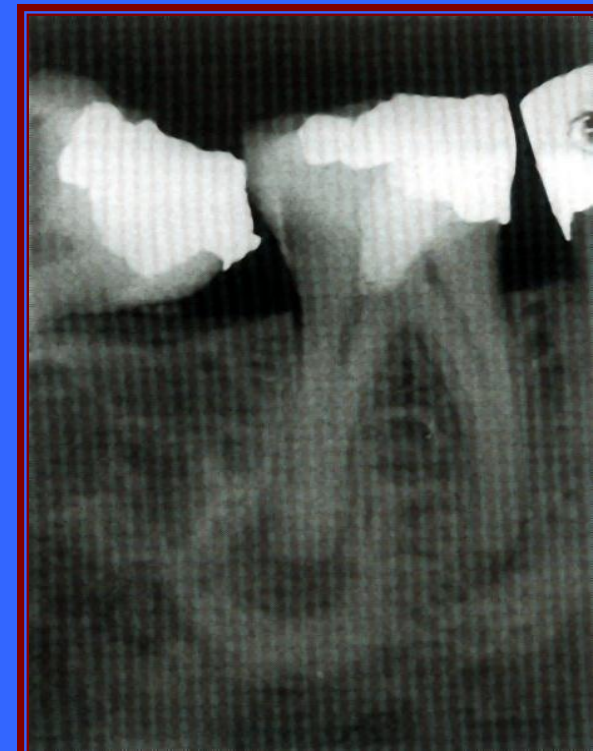
- Карактерише се мирним **латентним стадијумом** без фистуле и стадијумом **акутне егзарцербације** са фистулом
- У стадијуму фистулизације почиње нагомилавање **секрета који притиска слузокожу**, она је затегнута **испупчена**, долази до **прскања фистуле** истицања секрета, процес се **смирује**, фистула се **затвара**, да би се кроз извесно време **поново активирао**

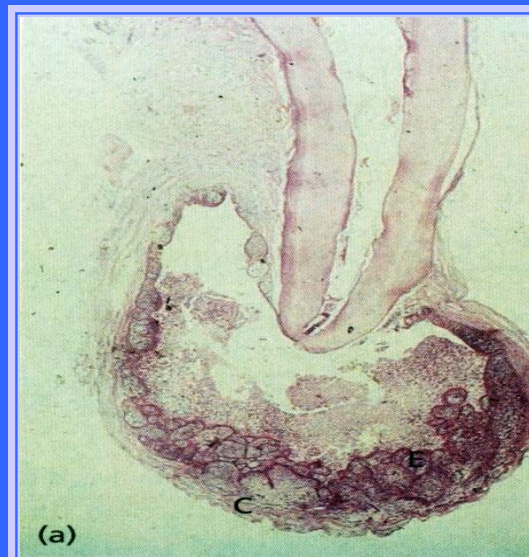
Асимптоматски апексни пародонтитис

- Периапексне лезије могу да буду **симптоматске** или **асимптоматске** у различитим стадијумима свог развоја и напредовања
- **Асимптоматски** апексни пародонтитис је дуготрајан хронични запаљенски периапексни процес са радиографски видљивом ресорпцијом кости, али без клиничких знакова и симптома
- Пулпа је **авитална**, **без симптома**, случајно се **открива радиографским** прегледом, из **анамнезе** евентуално може да се сазна да је пацијент имао болне сензације

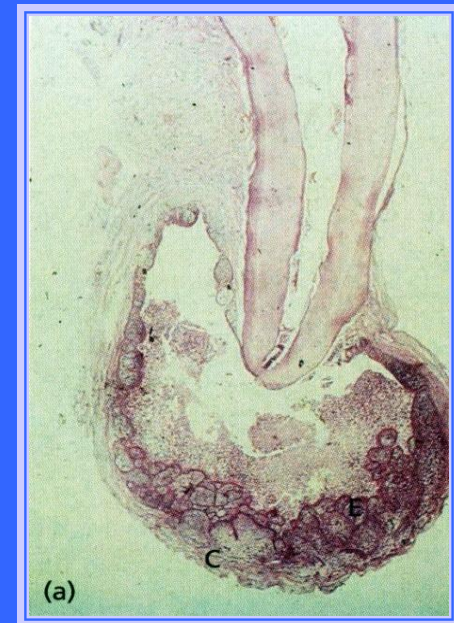
Пародонтитис апикалис хроника циркумскрипта - гранулом

- Гранулом је најчешће локализован на **врху корена**, ређе **са стране** или у **бифуркацији**
- Састављен је од грануломатозног ткива и чврсто је **спојен везивним влакнима са врхом корена**, тако да се при екстракцији зуба често екстрахује и гранулом

Периапекс ни гранулом

- Микроорганизми из усне дупље и њихови продукти су главни узрок развоја периапексне лезије
- Како се извор хранљивих материја и концентрација продуката метаболизма бактерија мења, мења се и однос микроорганизама и њихова вируленција
- Оне стварају **биофилм**, наслаге, **агрегате**, **антфагоцитну** капсулу
- Постоји стална борба између микроорганизама и одбране домаћина да заустави њихово напредовање, **линија фронта успоставља се на излазу апексног отвора**

- Састоји се од **гранулационог** ткива које је инфилтрисано **ћелијама** запаљења, **фибробластима**, **крвним** судовима и **пролиферисаним** **епителом**, окружено је добро развијеном **фиброзном капсулом**
- Садржи **лимфоците**, **плазма** **ћелије** и **МФ**
- **Т** **ћелије** доминирају у односу на **Б**
- **CD4** у односу на **CD8**

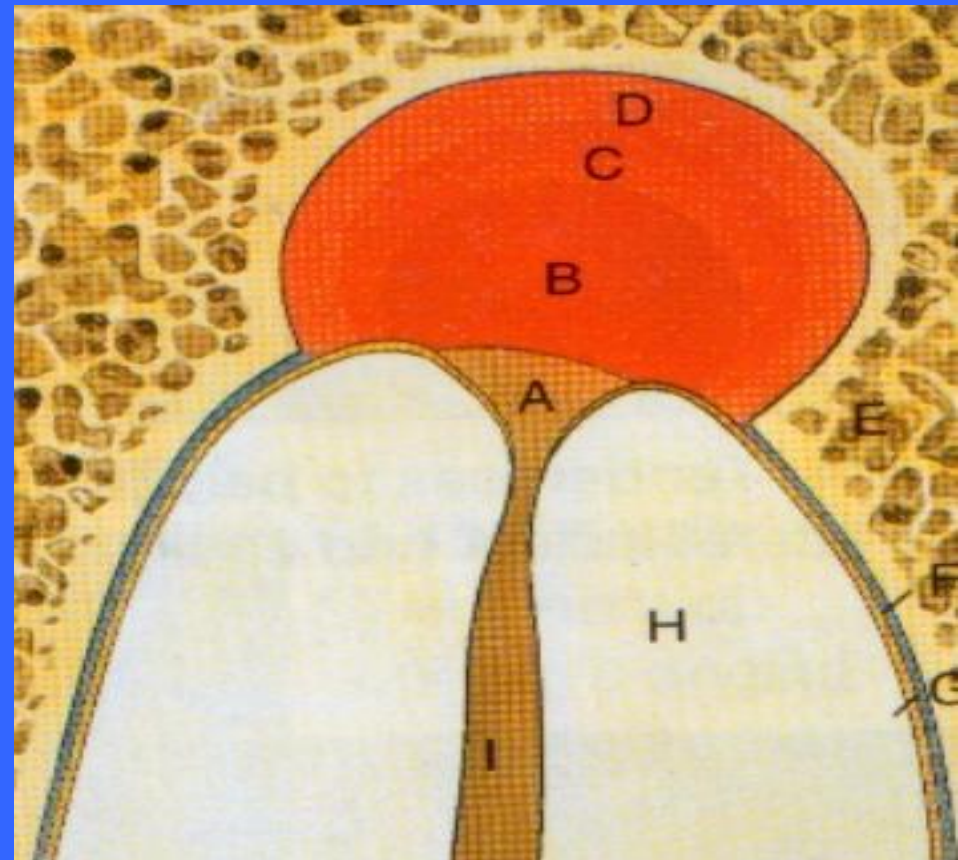
Периапексни гранулом

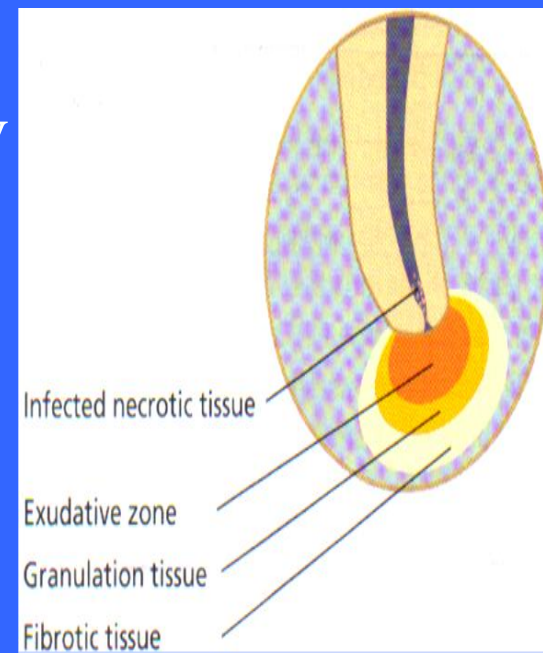
Класификација гранулома по Fishu на 4 зоне

- **А** -зона инфекције, некрозе – ПМНЛ
- **Б** - зона контаминације - Т и Б лим. Пл. ћ.
- **Ц** -зона иритације – Мф. Остеокласти
- **Д** – зона стимулације – Фибробласти, Остеобласти формирају капсулу и склеротичну кост

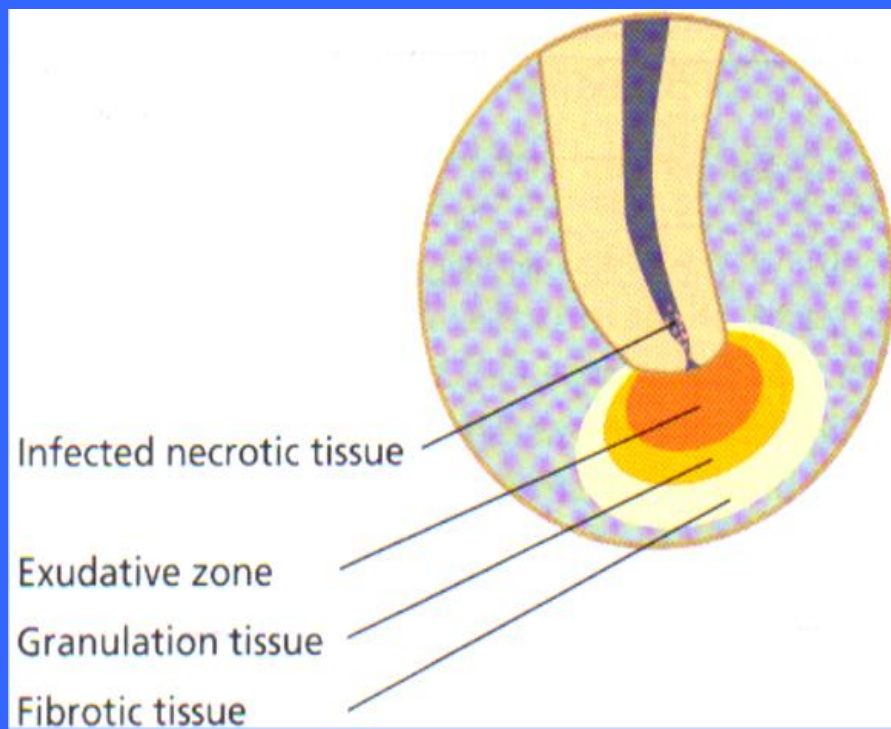
- **1. Зона инфекције или некрозе**
- У каналу корена у пределу форамена апикале налази се некротична пулпа и садржај настао протеолизом, **ПМН л.** спречавају инвазију бактерија, ослобађају протеолитичке ензиме изазивајући **некрозу** ткива
- **2. Зона контаминације или ексудације**
- Токсични садржај из канала иритира периапексно ткиво, узрокује дилатацију капиlara са **ексудацијом** и ћелијском инфилтрацијом (**лимфоцити, плазма ћелије**), токсичност бива разблажена и неутралисана под дејством ћелијске активности

Периапекс ни гранулом

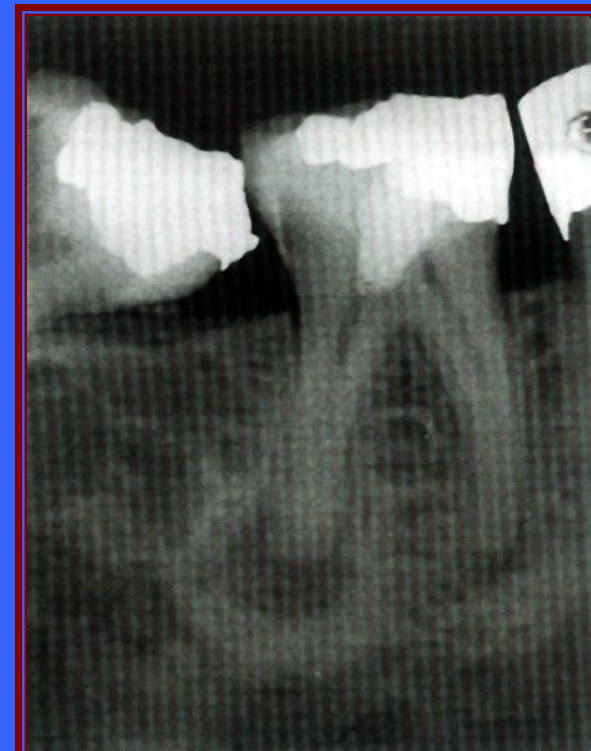
Периапексни гранулом

- 3. Зона иритације
- Доминирају **макрофаги** и **остеокласти** МФ чисте ћелијски дебрис и стимулишу остеокласте да ресорбују кост, да би се направио простор који испуњава **грануломатозно ткиво**, ова зона има **одбрамбену функцију**

- **4. Зона стимулације**
- Долази до стимулације и активације **остеобласта** и **фибробласта**, ствара се **гранулационо ткиво које има интензивну целуларну активност** (инфилтрисано фибробластима, новоствореним капиларима, Л., П.Ћ. Мф.) и **репараторну функцију**
- Око гранулома ствара се фиброзна **капсула** од колагених влакана која обухвата цео запаљенски процес и одваја га од кости
- Остеобласти стварају **коштно ткиво** кост је около **склеротична** и успоставља се **равнотежа** иритације и одбране
- Код дуготрајног запаљенског процеса долази до **цементоллизе** –ресорпције врха корена

Периапек сни гранулом

Периапекс ни гранулом

- **Дијагноза**
- **Анамнеза** нема субјективних тегоба осим у субакутној фази и код аутних егзарцербација
- Може да осећа **нелагодност** у пределу апекса зуба, зуб је **тамнији**
- Објективни налаз
- **Тест виталитета** је негативан, зуб је **тамнији**, јер се у дентинским каналићима налазе микроорганизми и продукти распадања пулпе, из кавума се јавља **фетор**, на **перкусију** се добија туп звук и незнатна непријатност, **РДГ** види се **расветљење**

Хистопатолошки се
разликују три облика
лезија:

1. Апексни гранулом
2. Апексни апсцес
3. Апексна циста

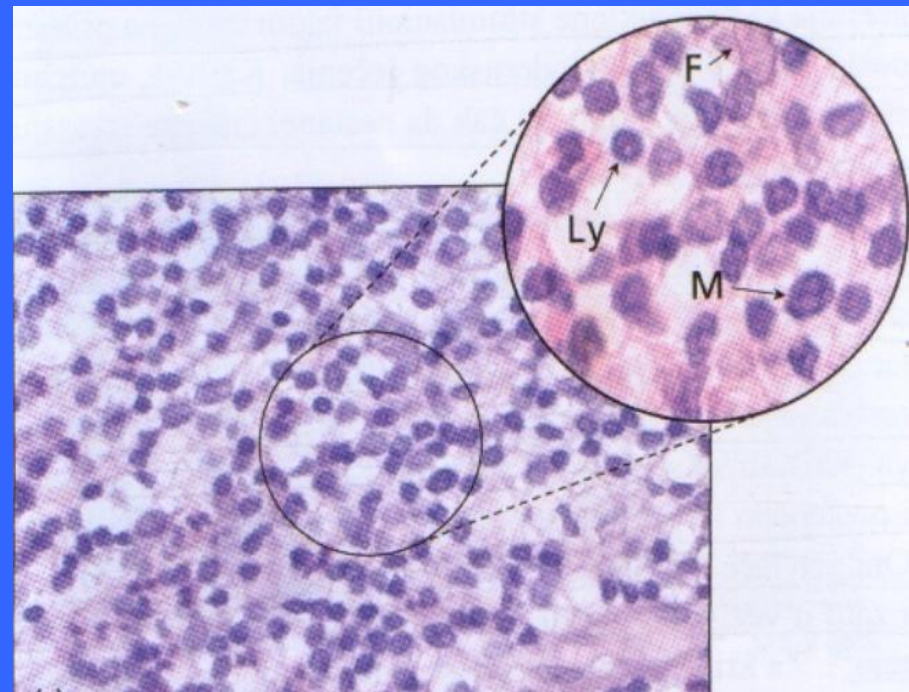
Клинички и радиографски
ове асимптоматске
лезије не могу да се
разликују једне од
других гранулом, циста
и апсцес без фистулозног
канала, сем када постоји
апсцес са фистулозним
каналом

Хистопатолошки облици периапексних лезија

- Апексни гранулом је запаљенска лезија у којој преовлађују лимфоцити, плазма ћелије, макрофаги, фибробласти и везивна влакна са крвним судовима, на периферији се налази **касула**

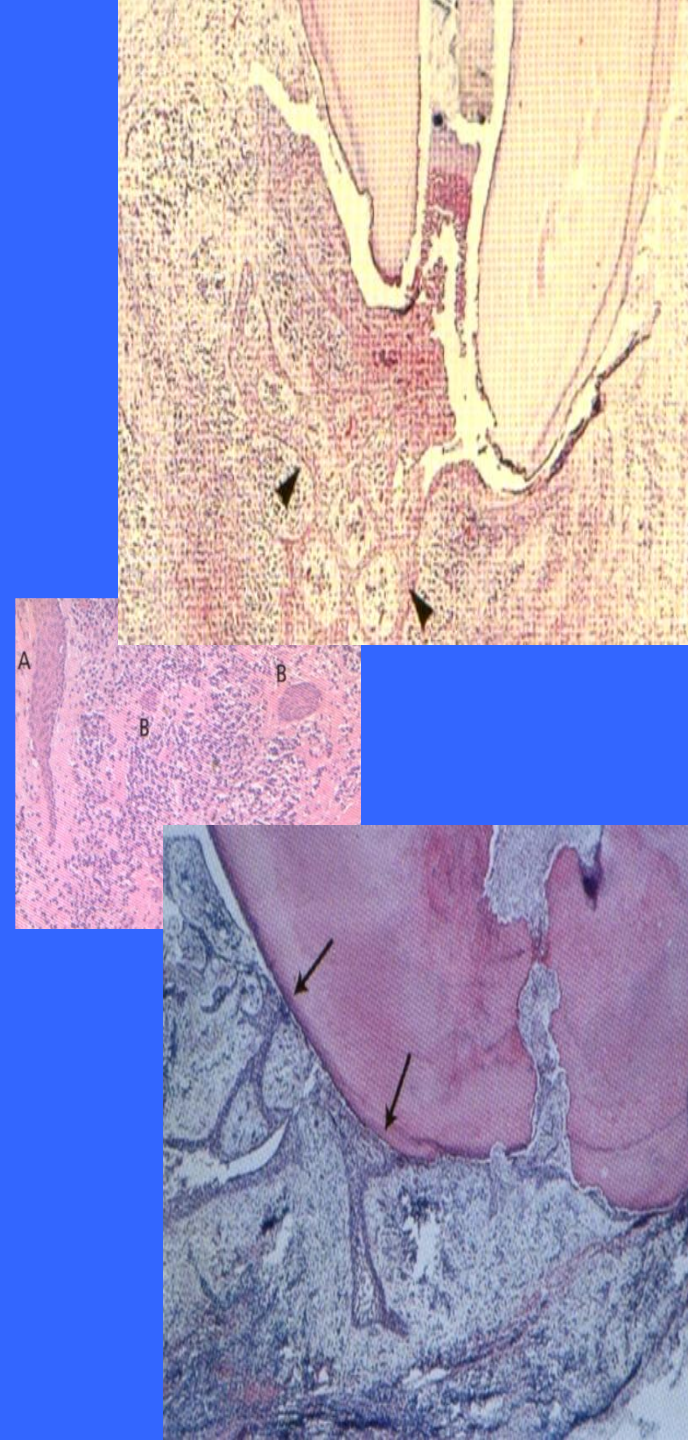
АПЕКСНИ ГРАНУЛОМ

Апексни гранулом

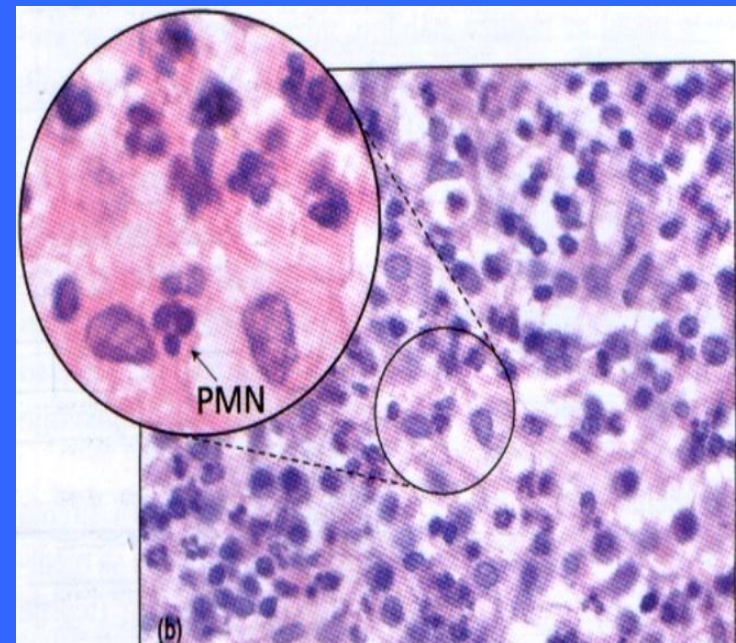
- Код гранулома који дуже трају долази до **пролиферације епитела** који води порекло од **заосталих епителних ћелија из Malassezovih ostrvaca**. Под утицајем **цитокина и фактора раста** који се ослобађају током **запаљенског процеса**, нормално мирне ћелије се деле стварајући континуиране плаже, траке, урастају у гранулом, могу да се припоје за површину корена

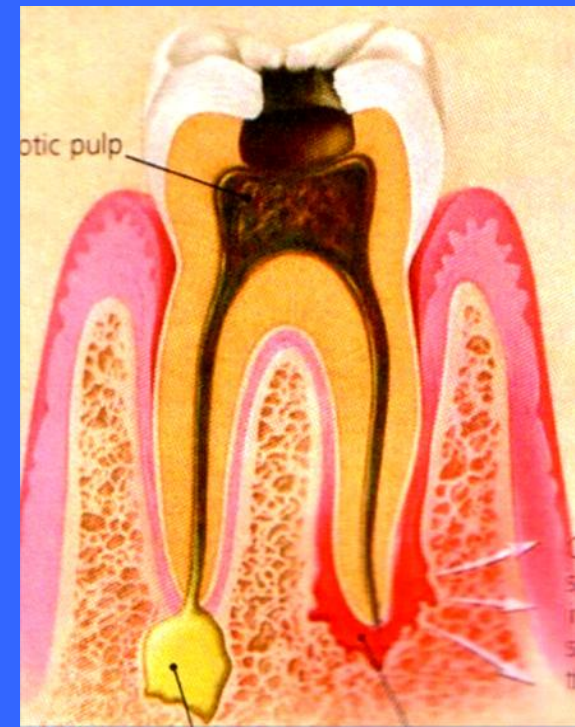
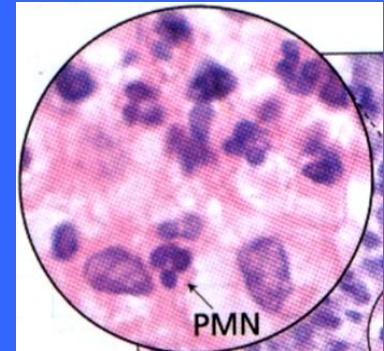
АПЕКСНИ ГРАНУЛО М

- Полиморфонуклеарни леукоцити ПМНл јављају се у различитом броју и налазе се уз бактеријски фронт.
- На појединим местима ПМНл могу да доминирају формирајући апсцесну шупљину, јавља се гној унутар лезије
- Апсцес може да има променљиву ћелијску динамику која може да буде пролазна или трајна унутар постојећег гранулома

АПЕКСНИ АПСЦЕС

- Повећава се број **ПМН**
- Изразита фагоцитна активност ослобађају се **хидролитички ензими**
- **МФ** не могу да елиминишу и изврше репарацију ткива
- Саставни делови везивног ткива **колаген и хијалуронска киселина се разграђују** ткиво у центру лезије подлеже **ликвефакцији**
- На периферији перзистира **грануломатозно ткиво**
- Постоји **континуитет између апсцеса и гранулома** тако да у гранулому може да буде мали број ПМН или велики, када долази до ликвефакције и стварања гноја

ОДГОВОР ТКИВА У ПЕРИАПЕ КСУ

- После завршене акутне фазе процес улази у **балансирани** одговор ткива, који се карактерише константном **борбом** са бактеријама и покушају да изврши **репарацију** оштећеног ткива
- **Иритација** из канала не дозвољава опоравак, одбрамбена реакција се наставља, инфламација улази у **ХРОНИЧНУ** фазу која може да траје годинама формирајући **периапексни гранулом**

Класификација периапексне инфламације

- Parodontitis apicalis **chronica fibrosa**
- Parodontitis apicalis chronica granulomatosa **progresiva difusa** (subakutni periapeksni apsces, supuracioni hronicni apeksni parodontitis)
- Parodontitis apicalis chronica granulomatosa **circumskripta granulom** (у акутни, дифузни, цисту)
- **Cista**

Хистопатолошки облици периапексних асимптоматских лезија

- Хистопатолошки се разликују три облика лезија:
- Апексни гранулом
- Апексни апсцес
- Апексна циста

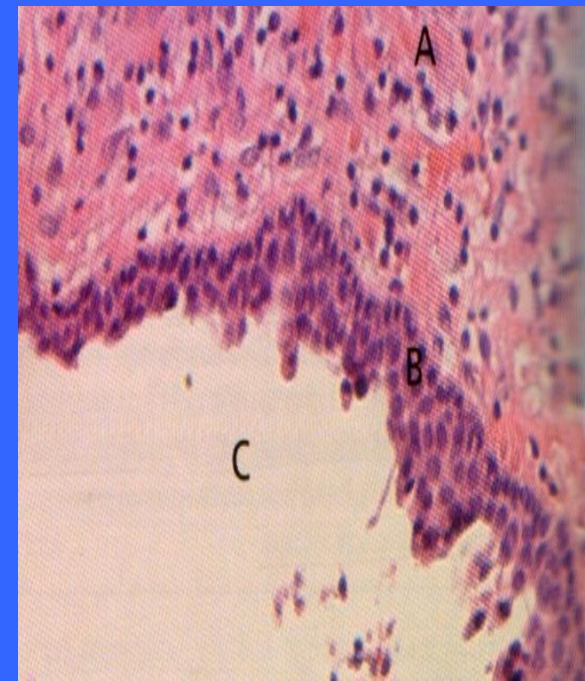
РАДИКСНЕ ЦИСТЕ

- Праве и џепне цисте
- Пролиферација Малассезових епителних остатака
- Теорија дефицијентне исхране
- Теорија апсцеса
- Експанзија цисте повећањем осмотског притиска
- Молекуларним механизмом

- Дентогена, радикасна циста представља хронични периапексни гранулом, са централном шупљином испуњеном течномшћу или получврстим садржајем, изнутра обложеном епителом, а споља везивним ткивом које је одваја од околног ткива

- Представља последицу периапексне лезије, али се сваки гранулом не развије у цисту
- Циста се налази у гранулому, однос гранулационог и цистичног ткива варира

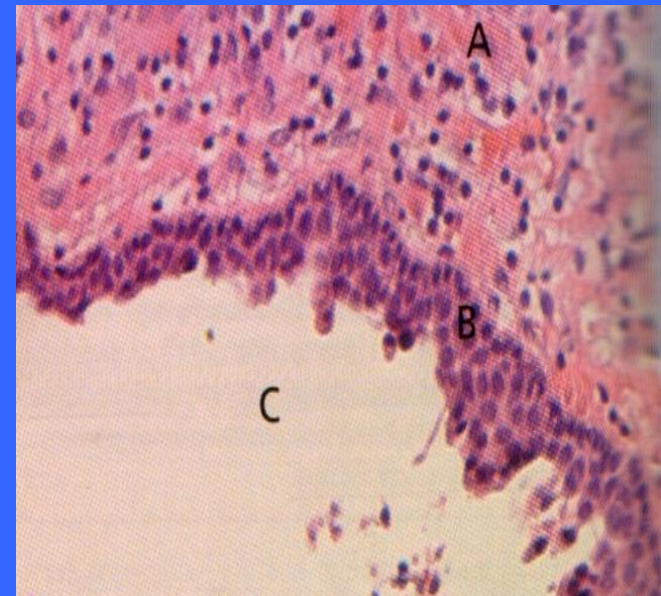
ПЕРИАПЕКСНА РАДИКСНА ЦИСТА

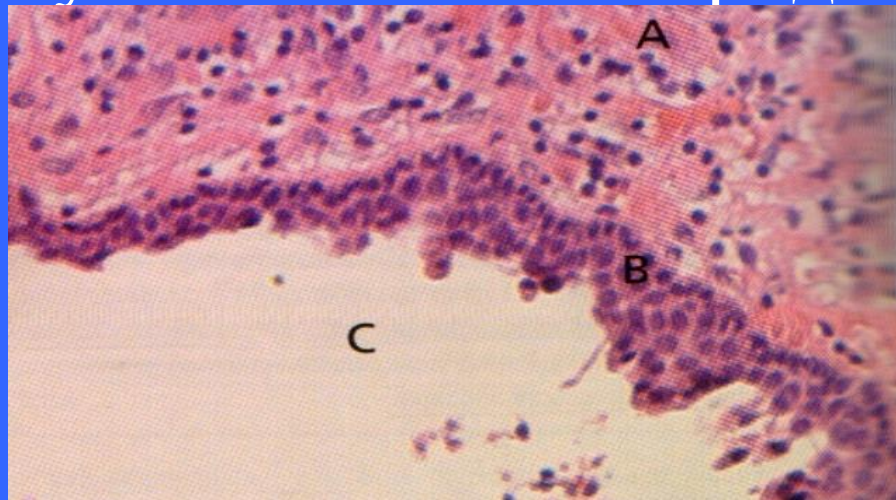
- Услед запаљенске реакције у периапексној лезији, епителни остаци **Malassezovih** ћелија пролиферишу стимулирани **цитокинима** и **факторима раста** урастају у гранулационо ткиво
- Долази до формирања **шупљине обложене епителом**, чија дебљина варира
- Цистична шупљина је обложена **вишеслојним, некада цилиндричним епителом** различите дебљине
- Ретко може да буде и **цилијарни, трепљаст епител** који потиче из максиларног синуса може да буде **непрекидан или испркидан**

АПЕКСНА ЦИСТА

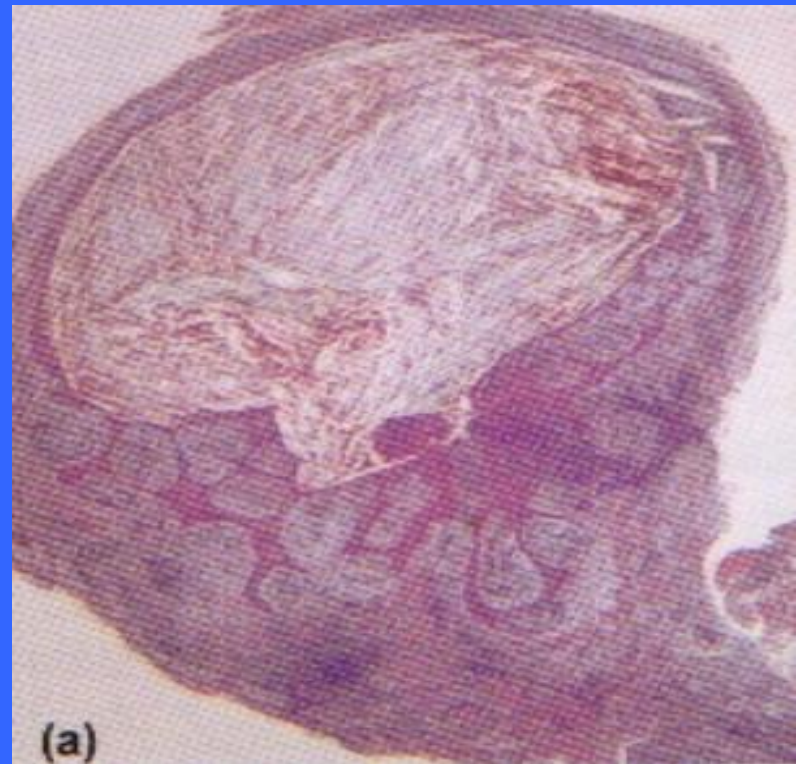
ПЕРИАПЕКСНА РАДИКСНА ЦИСТА

- **Шупљина** садржи некротично ткиво, коагулисане беланчевине, ћелијске елементе, кристале холестерола, течног или получврстог садржаја
- **Околно везивно** ткиво је инфилтрисано **мононуклеарним** и **ПМН** леукоцитима
- Цисте могу да **апсцедирају** када се јављају симптоми акутног апексног пародонтитиса

- Цистична шупљина и зид често садрже депозите кристала холестерола
- Сматра се да се ослобађају из дезинтегрисаних еритроцита, лимфоцита, плазма ћ., макрофага и циркулишућих липида плазме

ПЕРИАПЕКС НА ЦИСТА

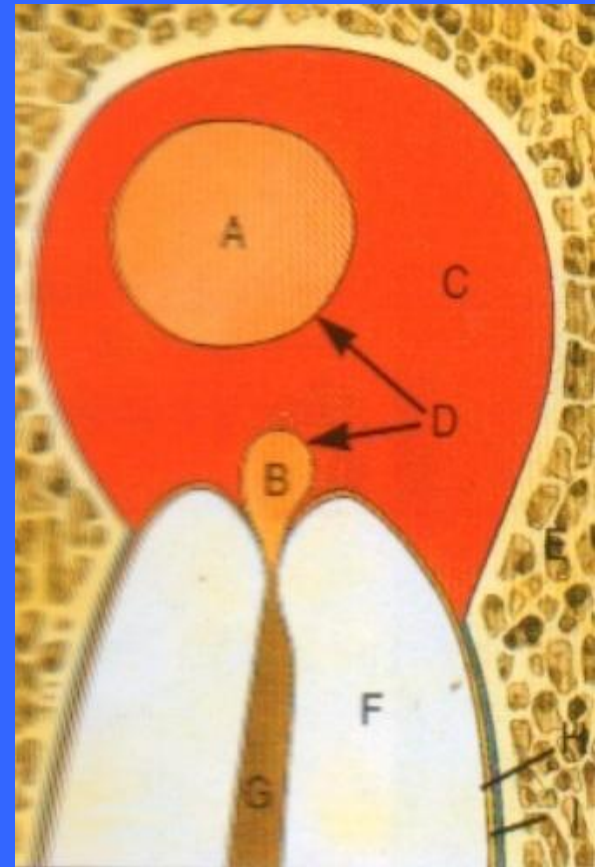

ПЕРИАПЕКСНА ЦИСТА

- Апексне цисте
могу бити:

А. Праве

В. Цепне

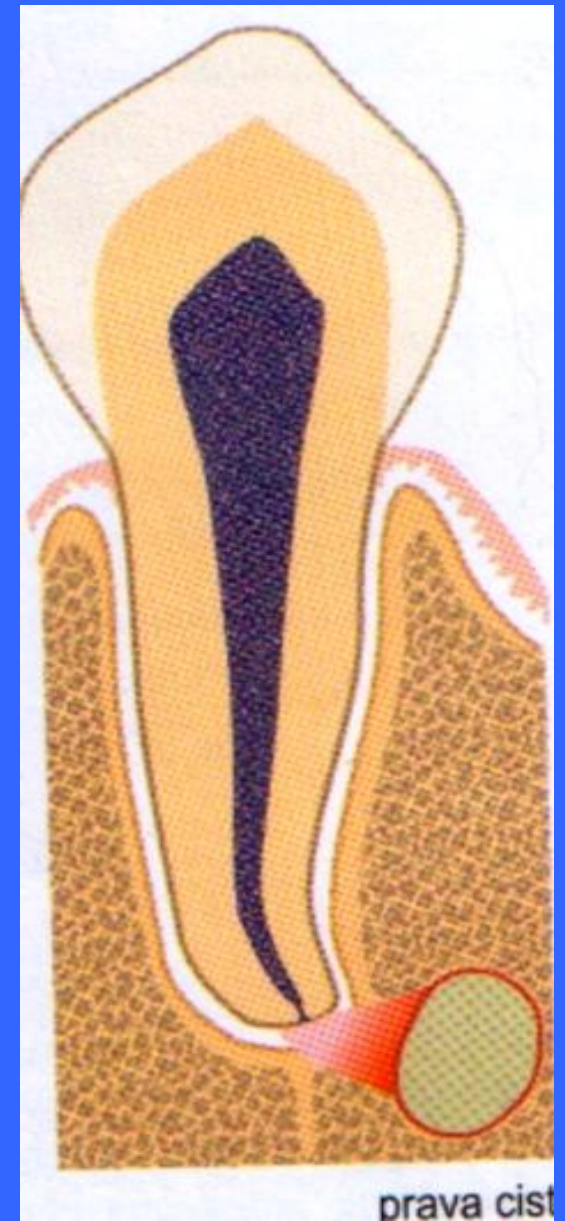
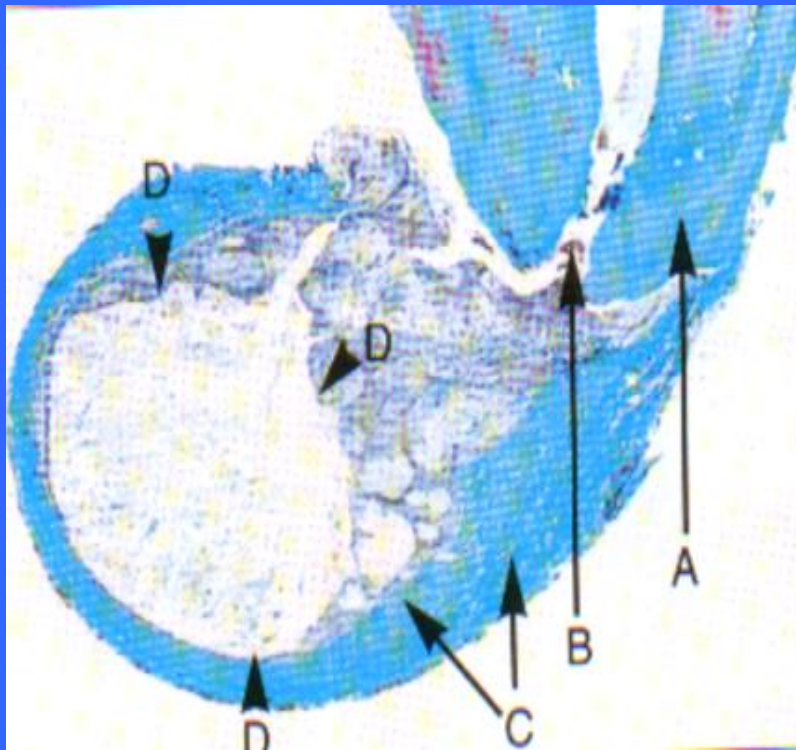
- Цепне цисте су апексне запаљенске цисте које имају **кесасту шупљину** обложену епителом
- Отворене су и **повезане са каналном корена**
- Ове цисте могу да реагују на **ендодонтску терапију**

ЦЕПНА ЦИСТА

- Смештене су у периапексном гранулому
- Шупљина није повезана са каналом корена

ПРАВА ЦИСТА

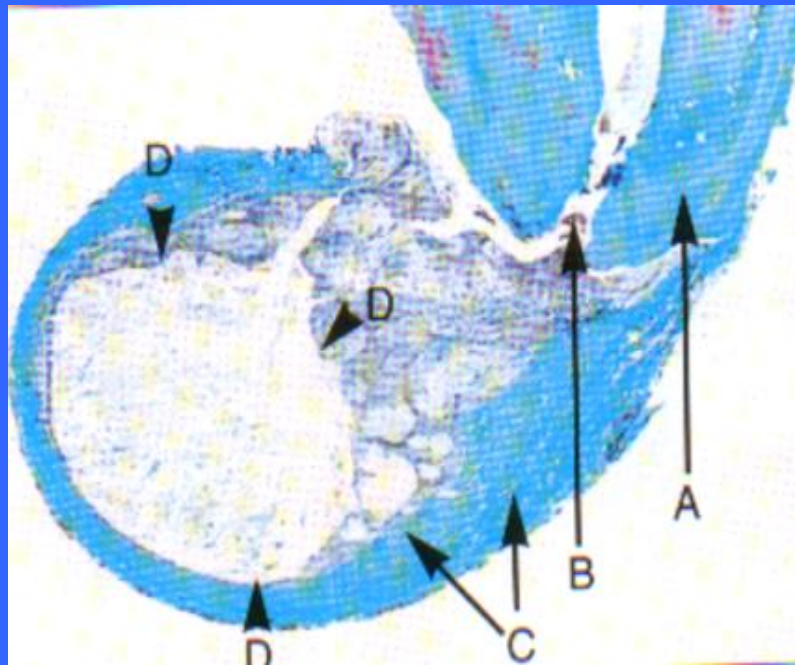

ТЕОРИЈА ДЕФИЦИЈЕНТНЕ ИСХРАНЕ

- Епително ткиво нема крвне судове, исхрањује се дифузијом из околног гранулационог ткива
- Пролиферацијом епитела централне ћелије у епителним тракама немају довољно исхране и подлежу некрози и ликвефакцији
- Некротична зона привлачи ПМН л.
- **Некротично ткиво, ПМН л. и ткивни ексудат стварају микрошупљине**
- Микрошупљине се спајају формирајући **цистичну шупљину** обложену слојевитим сквамозним епителом

АПСЦЕСНА ТЕОРИЈА

- У средишњем делу апсеса долази до **ликвифакције**, касније се прекрива **пролиферишућим епителом**, јер је природа епителних ћелија да покрива површину експонираног везивног ткива

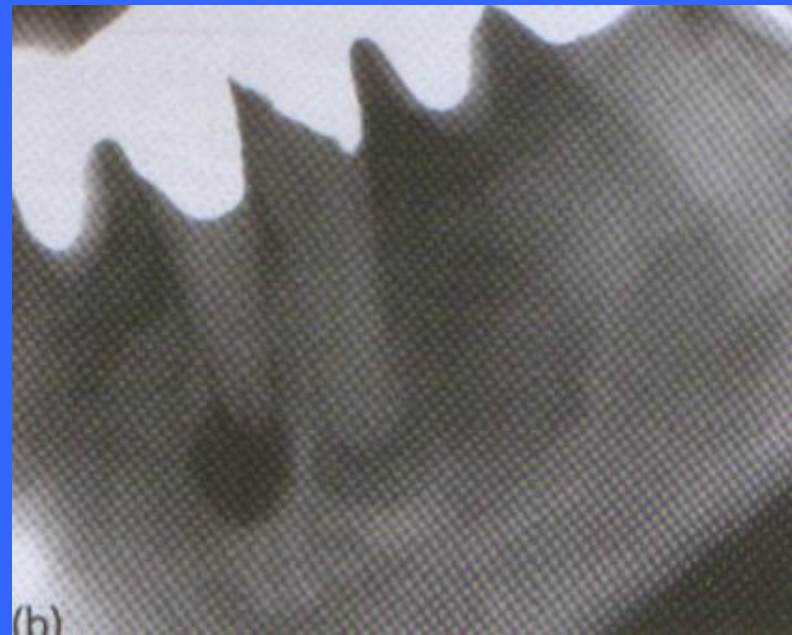
Експанија цисте теорија повећања осмотског притиска

- Услед распадања епитела и запаљенских ћелија повећава се концентрација средине, тиме и осмотски притисак, што доводи до уласка течности из околног ткива у цистичну шупљину, течност врши притисак на околне зидове, индукује активност остеокласта доводећи до ресорпције кости
- Какво је објашњење за џепне цисте које се такође расту експанзивно

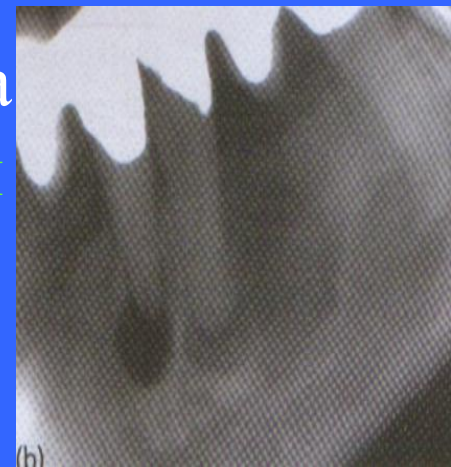
- Експанзија цисте молекуларним механизмом се повезује са медијаторима запаљења
- **ПМНЛ** који изумиру у цистичној шупљини су континуиран извор простагландина
- **МФ** и **Т** лим. продукују простагландине и проинфламаторне цитокине активирајући остеокласте који ресорбују кост

Експанзија цисте молекуларн им механизмом

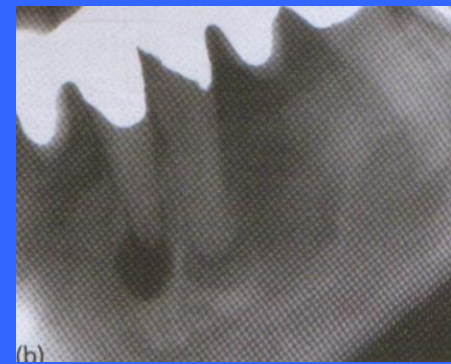
ПЕРИА ПЕКСН А ЦИСТА

- **Симптоми**
- Не даје субјективне симптоме, осим у стањима запаљења када продре инфективни агенс, тада се јављају **симптоми акутног гнојног пародонтитиса са гнојним садржајем**
- **Шири се експанзивно и значајно ресорбује кост**, тако да **хоризонталном перкусијом и палпацијом** у пројекцији врха корена, могуће је осетити **подрхтавање или фремитус**
- Може да дође до **Дипитреновог повећања цисте** када од кости остане само танка љуска, опна, пергамент па се палпацијом добију **крепитације или пинг- понг лоптице**

ПЕРИА ПЕКСН А ЦИСТА

- Цисте расту експанзивно и доводе до значајне деструкције кости, до померања зуба
- **Клинички** је тешко одредити да ли се ради о цисти или гранулому, сматрало се да **јасно ограничено** рендгенолошко осветлење са **склеротичном** коштаном ивицом **већом од 1цм** представља цисту
- Испитивања су показала да се **хистолошки и рдг налази не поклапају**, не може се на основу снимка поставити дијагноза
- За клиничара је од важности да појачана и **дуготрајна секреција** (прозирна, слузава, жућкаста и лепљива) из канала указује на присуство цисте

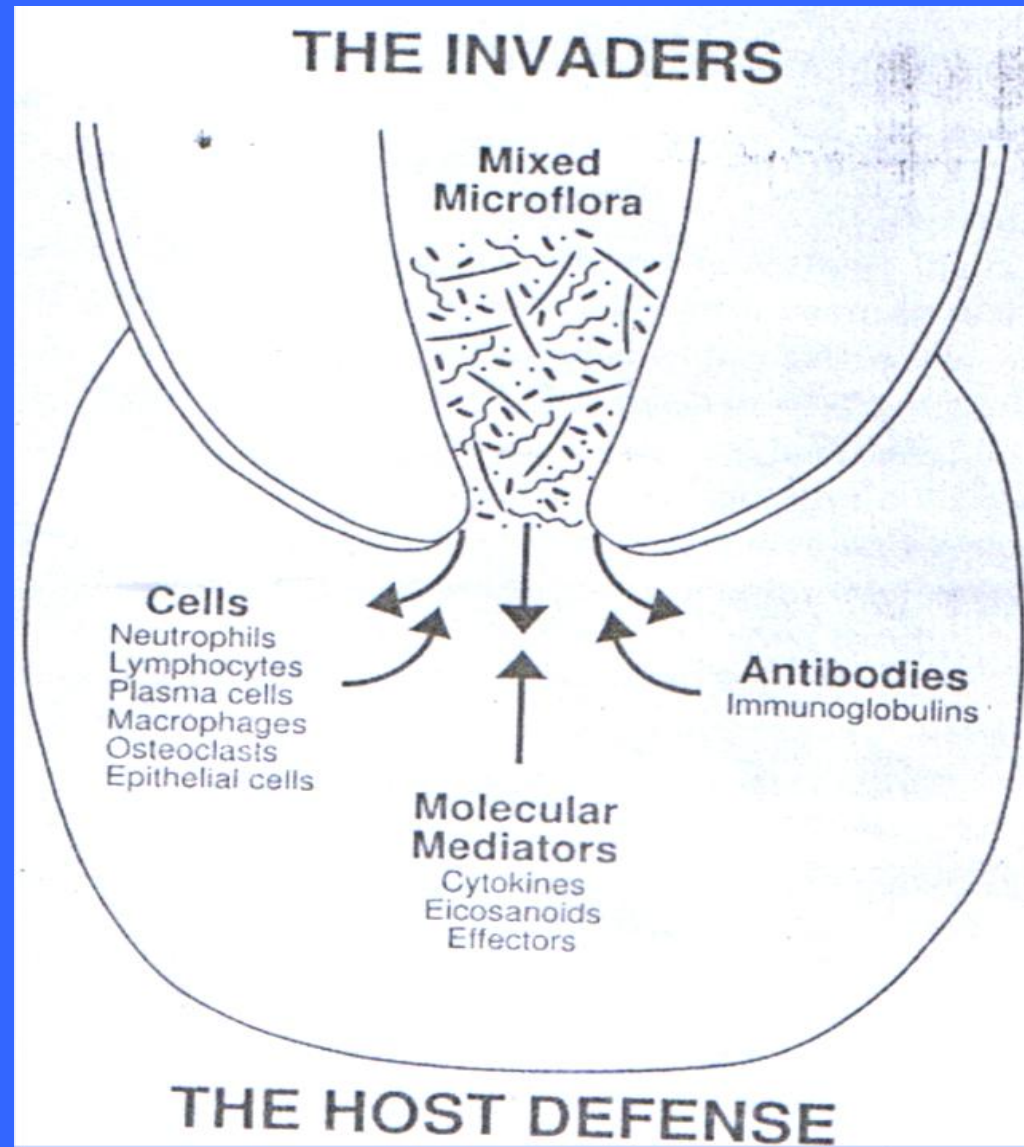
АПЕКСНА ЦИСТА

- Грануляционно ткиво реагује на ендодонтску терапију када се уклони узрок из канала
- Цисте могу и не морају да реагују на терапију нарочито праве
- Епителни раст код неких циста престаје када се уклони стимулација из канала корена при ендодонтској терапији, епител се истањује и нестаје и може да дође до излечења
- Ако ендодонтска терапија не може да реши проблем, тек онда предузети хируршку

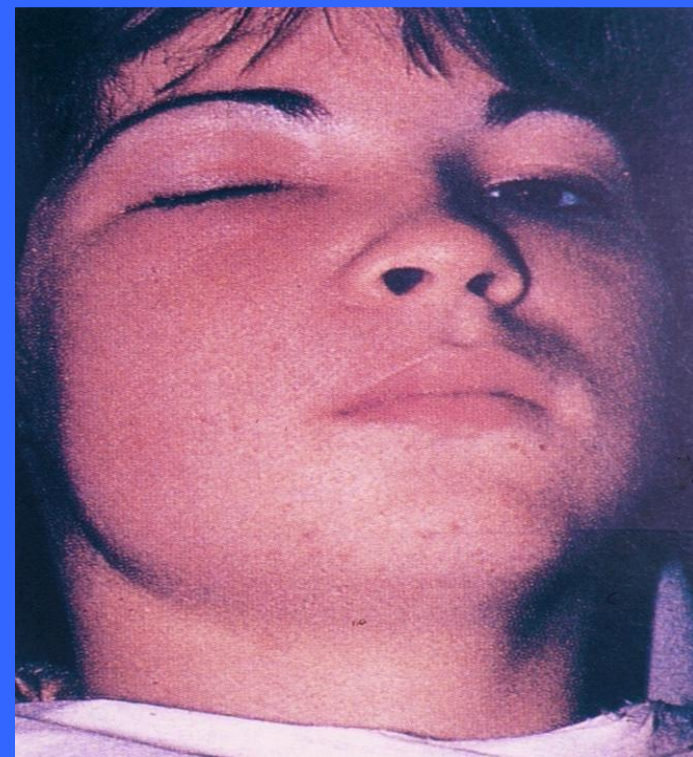
АПЕКСНИ ПАРОДОНТИТИС

- Периапексно ткиво одговара на бактеријске антигене развојем ћелијског и хуморалног имуног одговора

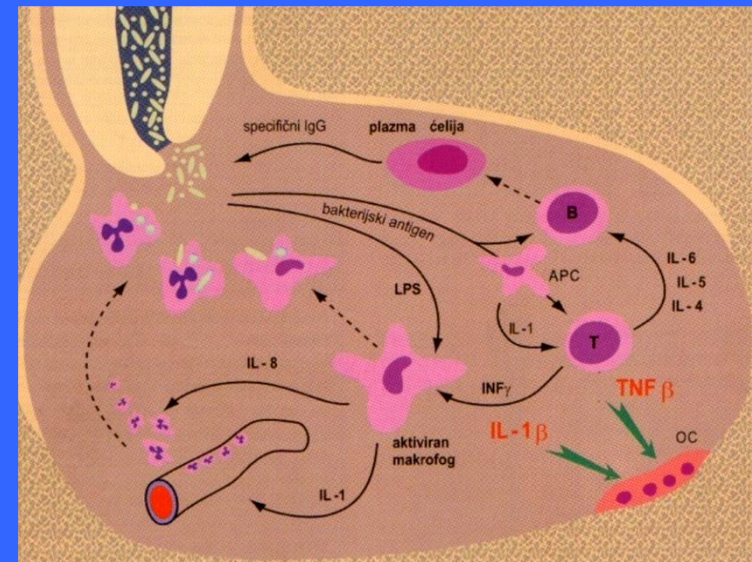
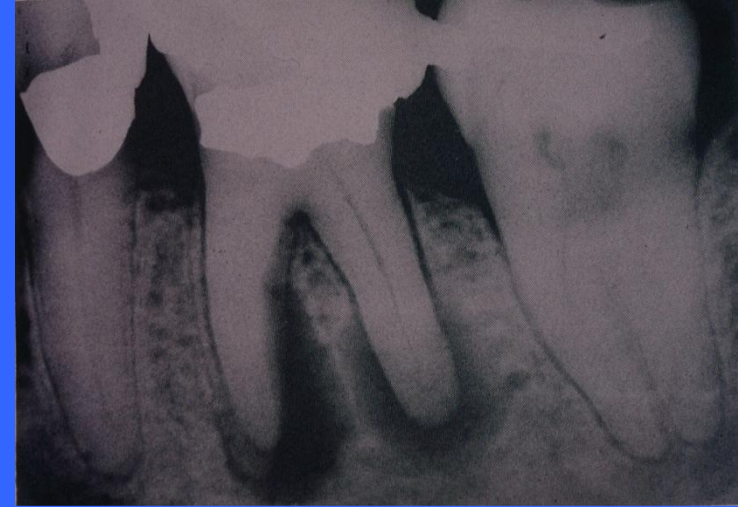
- Услед промене равнотеже између бактерија и домаћина апексни гранулом може да се развије у акутни апексни апсцес или у хронични апсцес са фистулом
- Одговор периапексног ткива на бактеријски изазов укључује различите фазе
- У акутној епизоди долази до ресорпције кости и прогресије лезије
- У мирној фази долази до остеосклерозе

Егзарцербација хроничног процеса

- **Ресорпција** кости је главна карактеристика апексних пародонтитиса
- Последица је ослобођених медијатора коју спроводе **остеокласти** активирани различитим медијаторима
- **Цитокини** које производе активирани **МФ** и активирани **Т** лимфоцити
- У циљу стварања **ефикасног заштитног имуног одговора**

РЕСОРПЦИЈА КОСТИ

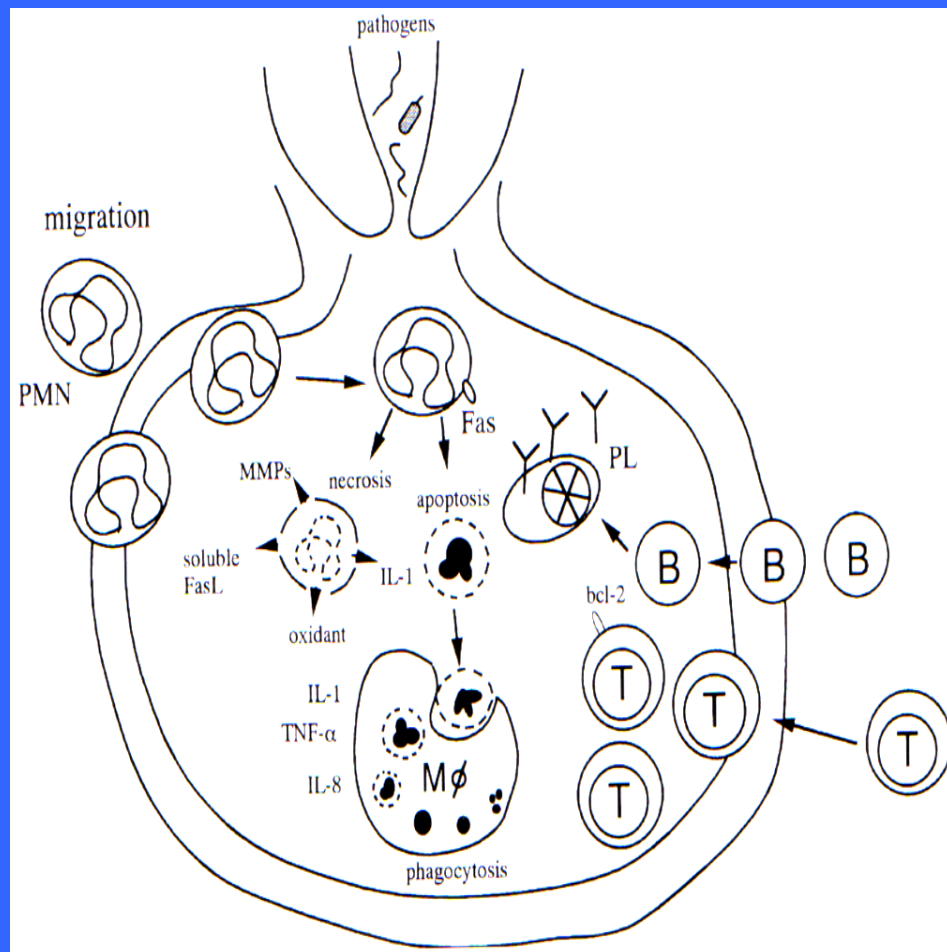
ХРОНИЧНИ АПЕКСНИ ПАРОДОНТИТИС

- Т помажући л. **(Th-1) проинфламаторним** цитокинима утичу на **ресорпцију кости** и **прогресију лезије**
- Т помажући л. **(Th-2) имунорегулаторним** цитокинима **смањују остеокластичну активност** смањују деструкцију кости, фактори раста стимулишу пролиферацију **фибробласта**, стварања колагеног, **везивног ткива** и активирају **остеобласте**

Продужена бактеријска иритација претвара полиморфонуклеарно доминантну лезију у мононуклеарну где доминирају макрофаги лимфоцити и плазма ћелије које инфилтришу гранулационо ткиво обавијено фиброзном капсулом

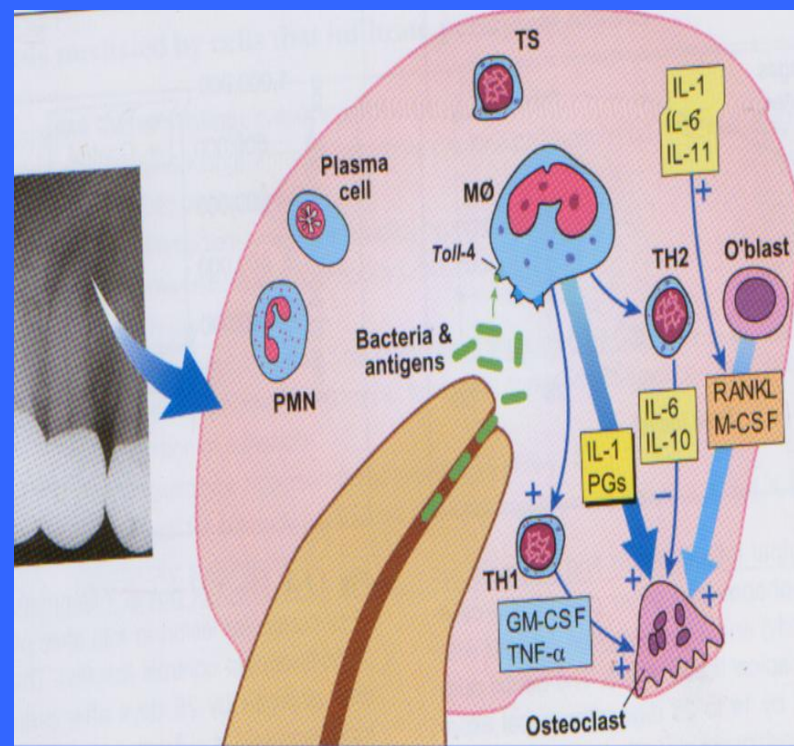
- ПМН су привремено победили иританс из канала

ХРОНИЧНИ АПЕКСНИ ПАРОДОНТИТИС

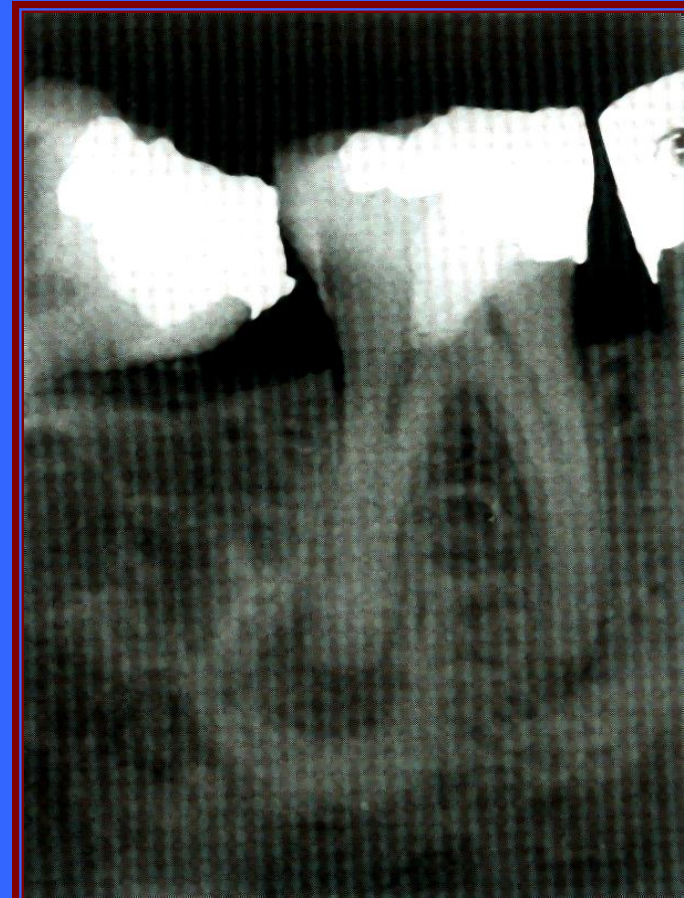
ХРОНИЧНИ АПЕКСНИ ПАРОДОНТИ ТИС

- Активирани Т л. продукују **регулаторне цитокине** који инхибирају проинфламаторне, **супримирајући** **остеокластичну** активност и редукујући **ресорпцију кости**
- Т продукујући цитокини повећавају продукцију **везивног** ткива и **фактора раста** стимулишући пролиферативни ефекат на **фибробласте** и **микроваскуларизацију**
- У хроничној **фази смањени су** **деструктивни процеси** ресорпције кости, долази до **стварања** колагеног **везивног** ткива

ХРОНИЧНИ АПЕКСНИ ПАРОДОНТИТИСИ

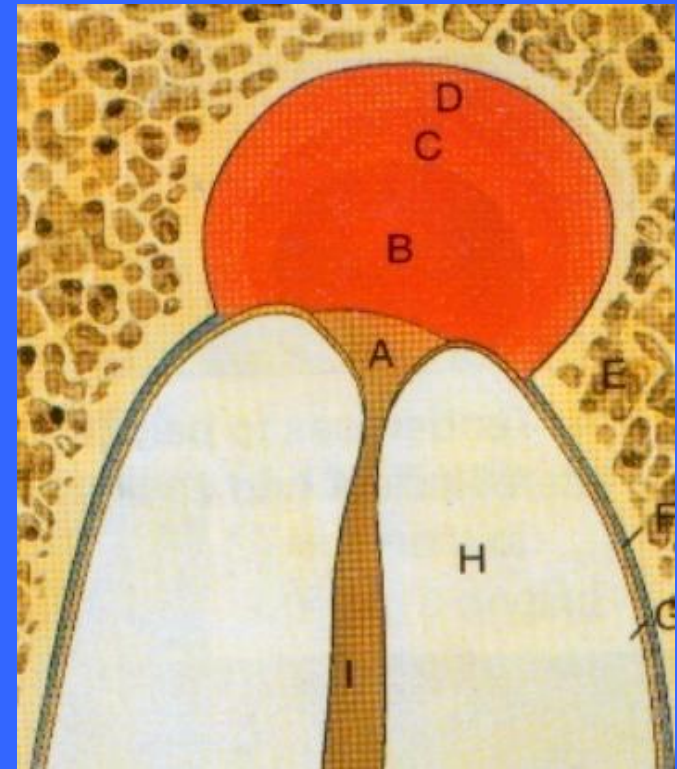
- За разлику од пулпе која нема способност регенерације, репарација пародонцијума постепено напредује од **споља према центру**, доводећи до формирања **кости**, **периодонталне мембране** и **цемента** корена зуба.

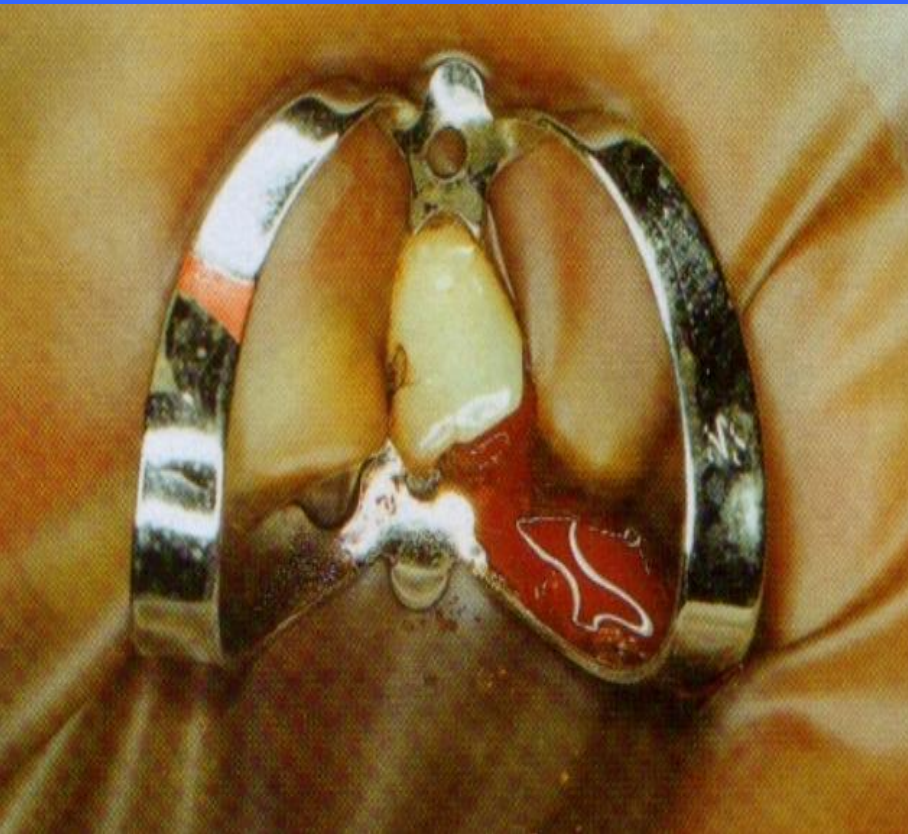

ТЕРАПИЈА ПЕРИАПЕ КСНЕ ЛЕЗИЈЕ

- Уклонити микроорганизме и њихове продукте из зоне инфекције и контаминације, омогућавајући МФ да из зоне иритације дођу и уколоне мртве ћелије и дебрис
- Остеобласти и фибробласти из активне зоне стимулације треба заједно са крвним судовима и нервним влакнима да изврше репарацију

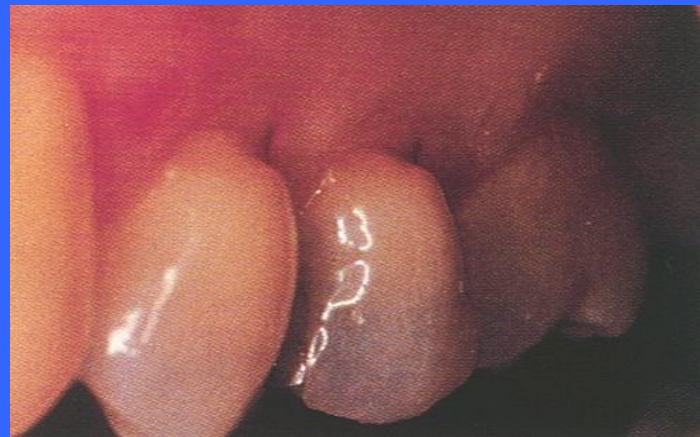

Ургентна терапија симптоматских оболења пулпе и апексног пародонцијума

- Осетљивост **спонтано** пролази
- Употреба зубних пасти (Ф)
- Употреба препарата на бази **флуора**
- Примена **каустичних средстава** (оксалатне соли)
- Примена **лакова, лајнера, ГЈЦ, композита**
- **Уклонити узрок**
- Уравнотежити **оклузију**
- Исправити **технику прања** зуба
- Не користити **абразивне** четкице и пасте
- **Киселине** у храни и пићу
- **Флуор лакови композити**

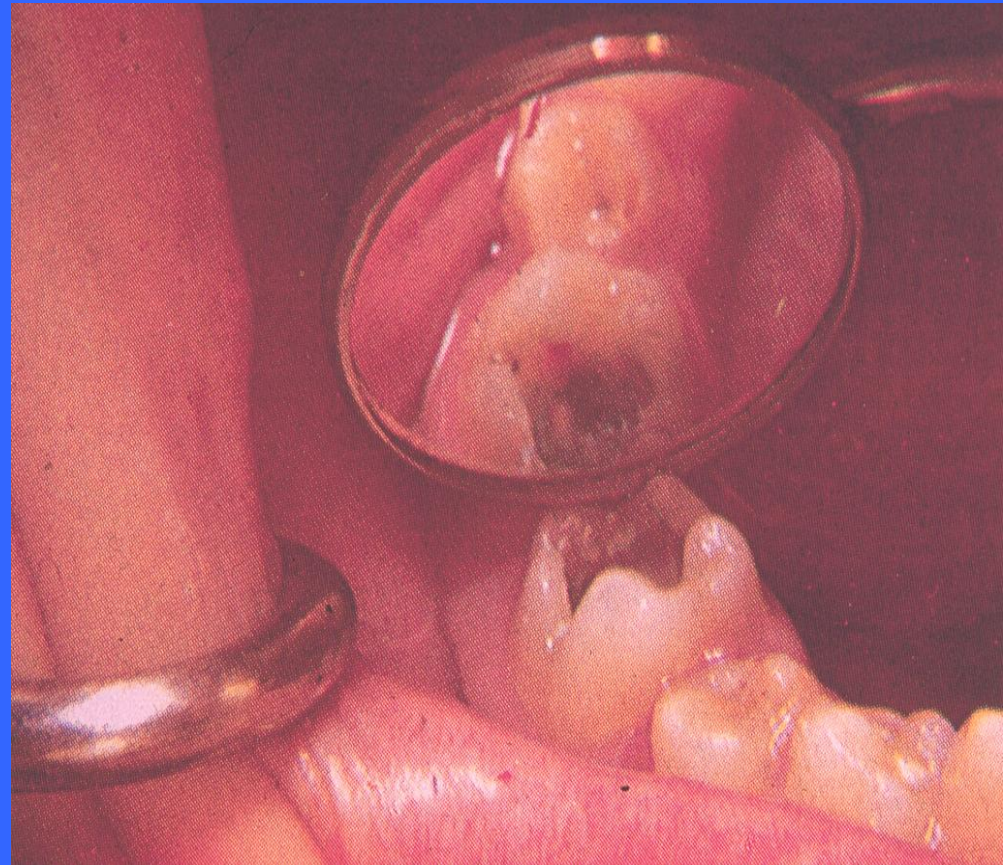
Смањење осетљивости врата зуба Превенција клинастих ерозија и милолиза

ДУБОКИ КАРИЈЕС

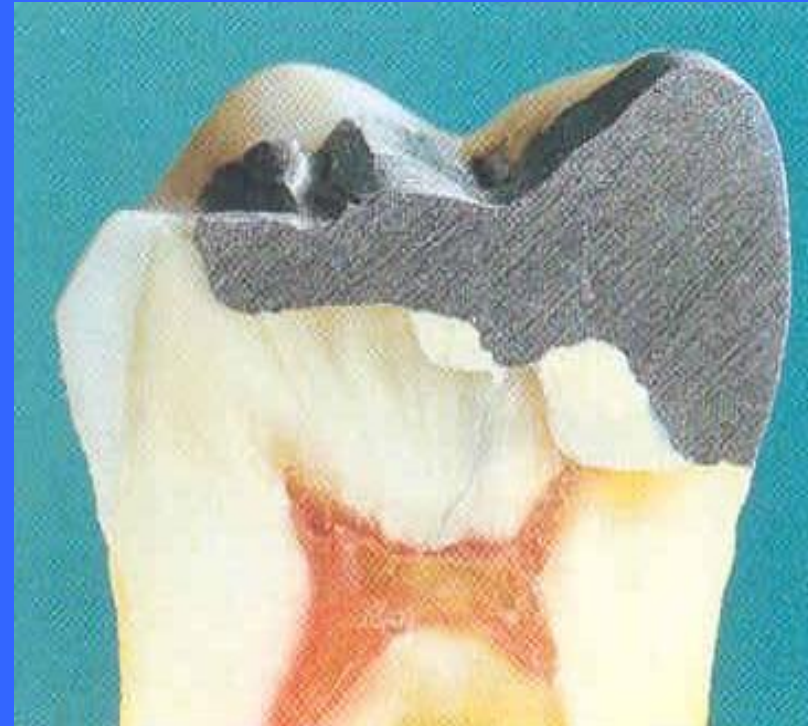
- СИМПТОМИ
- Осетљивост на термичке и осмотске наддражаје док траје наддражај
- Нема спонтаних болова
- Праг наддражаја нормалан
- РДГ нормалан
- ТЕРАПИЈА
- Индиректно, директно прекривање пулпе $\text{Ca}(\text{OH})_2$

ХИПЕРЕМИЈА ПУЛПЕ

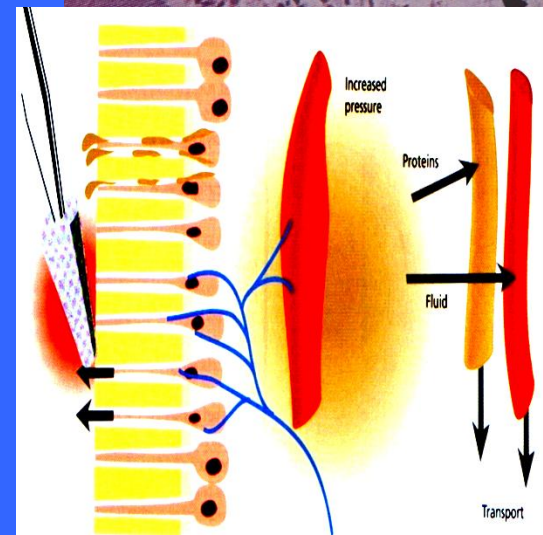
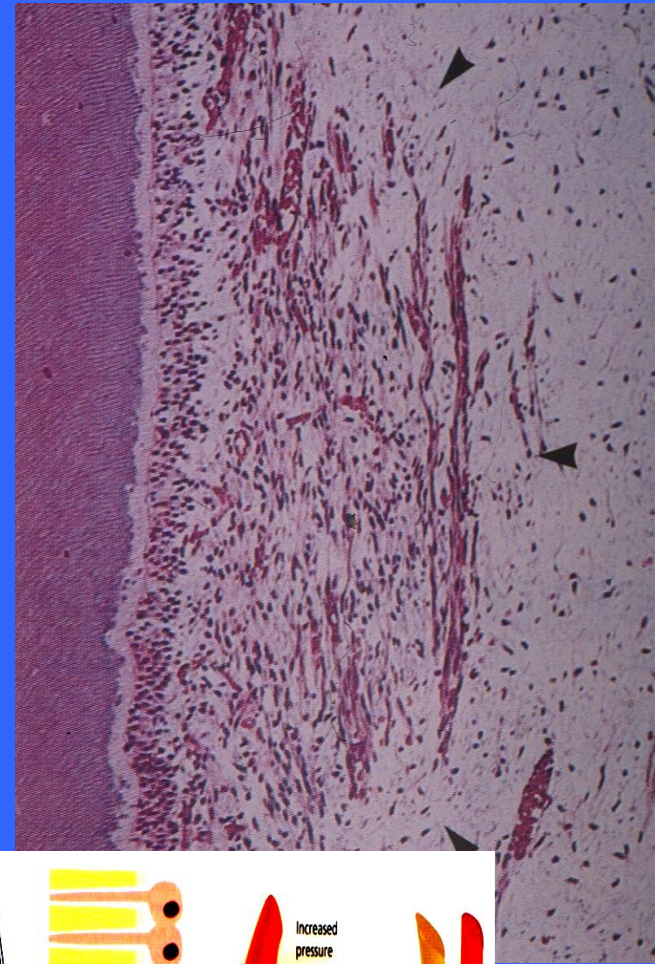
- Реверзibilно стање
- Осетљивост на термичке и осмотске надражаје неколико минута
- Нема спонтаних болова
- Праг надражаја благо снижен
- Рдг нормалан
- ТЕРАПИЈА
- Уклонити узрок, средства на бази $\text{Ca}(\text{OH})_2$, кортикостероида и АБ директно, индиректно покривање

Акутни серозни парцијални и тотални пулпитис

- ТЕРАПИЈА
- Пулпотомија пулпектомија
аналгетична антисептична
средства дифурид
- ТЕРАПИЈА

Пулпектомија вит. морт,
привремена пулпотомија
Комбинација вит. морт.
аналгетична антисептична
средства

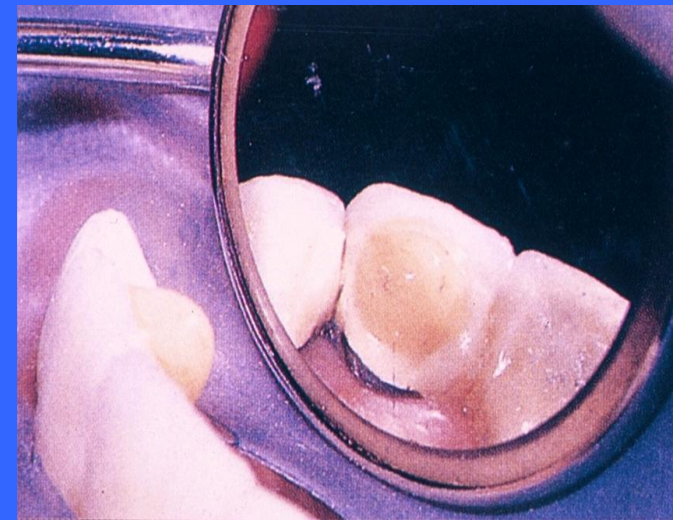
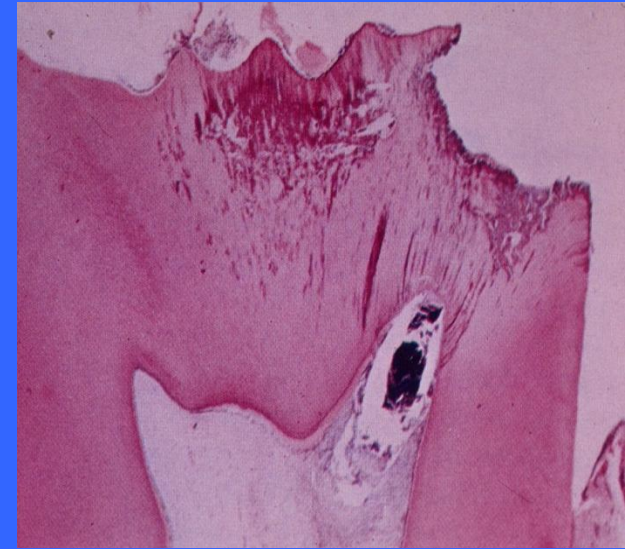
Акутни гнојни парцијални и тотални пулпитис

- **ТЕРАПИЈА**

- **Дренажа апсцеса**
пулпектомија
аналгетична
антисептична средства после
дренаже

- **ТЕРАПИЈА**

Дренажа, најбоље одмах
пулпектомија, аналгетична
антисептична средства ако је
захваћен периодонцијум
пулпектомија, добра
иригација

УРГЕНТНА ТЕРАПИЈА ВИТАЛНИХ ЗУБА

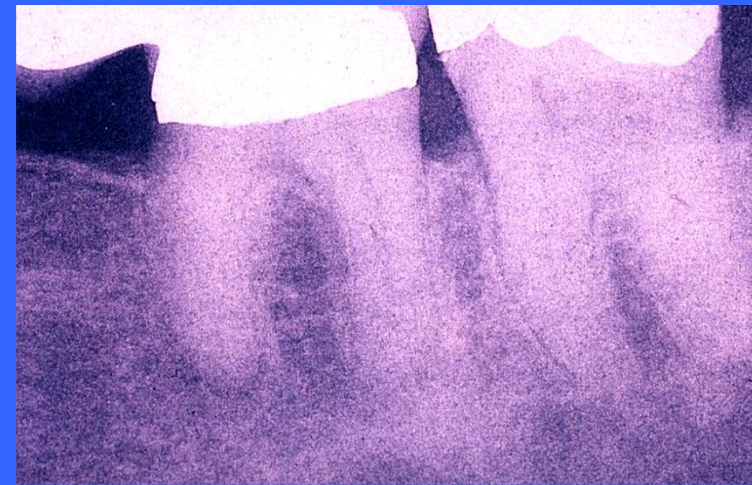
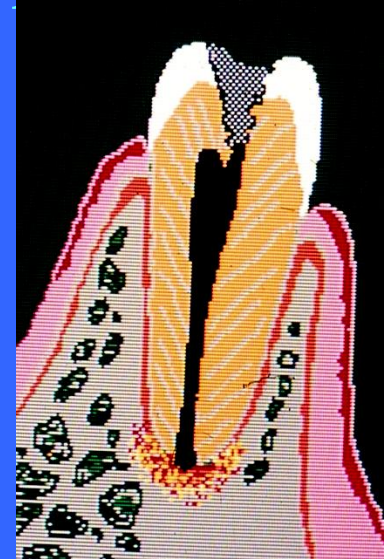
- Средства за смирење бола
- Хитна витална пулпотомија
- Витална пулпектомија ако је захваћен периодонцијум
- Некропулпектомија или комбинација

Ургентна терапија авиталних зуба

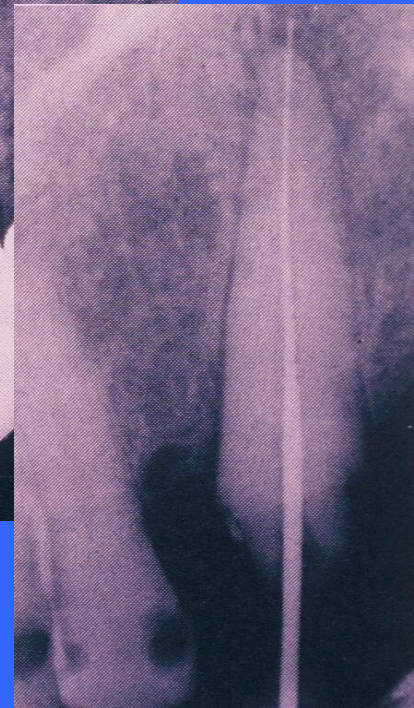
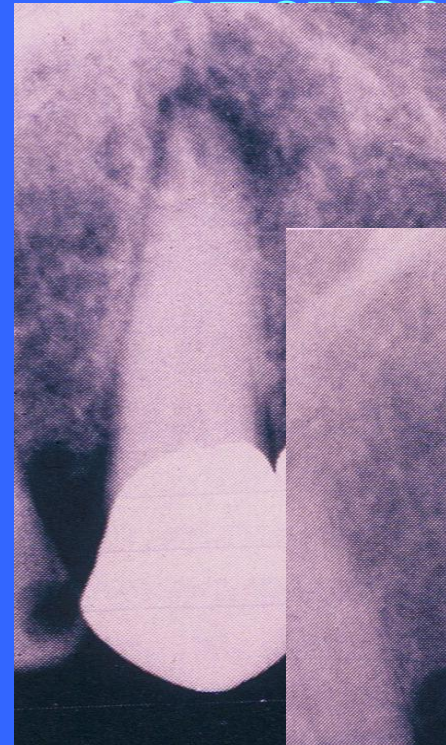
1. Акутни пародонтитис периодонцијумска фаза

- Запаљење је локализовано у периодонцијуму
- Серозни ексудат осећај да је зуб продужен, благо истиснут из алвеоле
- Осетљивост на притисак
- **ТЕРАПИЈА:** ендодонтска терапија, кортикостероиди уклонити узрок, аналгетици, антисептици

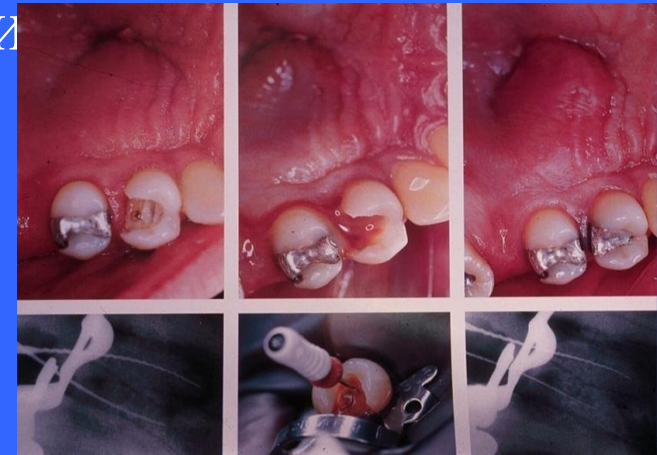
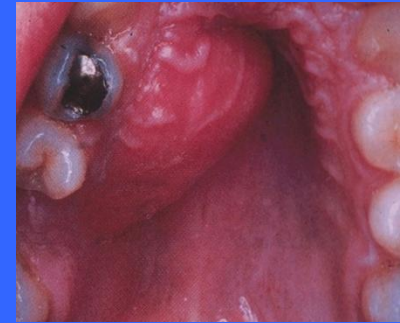
- Јак константан пулзирајући бол
- Осећај напетости, црвенило и едем у периапексу
- Бол на перкусију и палпацију
- Зуб истиснут из алвеоле
- Опште стање лоше, ангажован цео имуни систем, повишена телесна температура, регионалне лимфне жлезде увећане, меке и болне
- **ТЕРАПИЈА ЛОКАЛНА**
трансдентална дренажа, хладне облоге, ендод. тер.
- **СИСТЕМСКА** АБ, ако се апсцес шири

II. ЕНОСТАЛНА ФАЗА еностални

III. Субпериостални апсцес

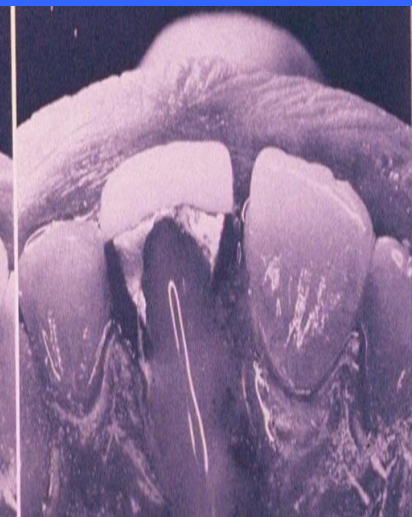
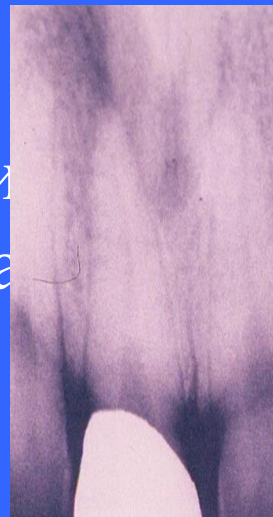
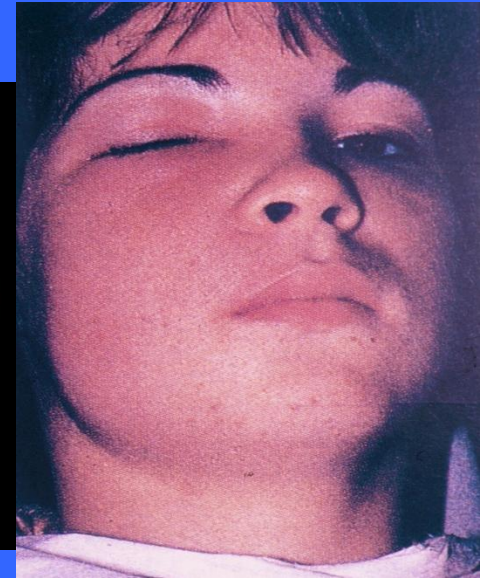
- **Најдраматичнији** **стадијум**
- Периост је богато инервисан јаки болови
- На месту одигнутог периоста налази се **тврд изразито болан оток**, а меко ткиво има знаке инфламације
- Опште стање лоше
- **ТЕРАПИЈА ЛОКАЛНА**
трансдентална, транспериостална **дренажа**, споља хладни облози, испирање
- **СИСТЕМСКА** АБ, антипиретици

IV. Субмукозна фаза субмукозни апсцес

- Опште стање не промењено
- Интра или екстраорални оток меких ткива
- Олакшање
- ТЕРАПИЈА
ЛОКАЛНА
трансдентална дренажа, инцизија апсцеса, споља хладни облози, испирање уста
- СИСТЕМСКА АБ, антипиретици

ОСНОВНИ ПРИНЦИП ЛЕЧЕЊА ДЕНТОГЕНИХ ИНФЕКЦИЈА

УСПОСТАВИТИ
ДРЕНАЖУ

ТЕРАПИЈА ДЕНТОГЕНИХ ИНФЕКЦИЈА

- КОНЗЕРВАТИВНА
- ХИРУРШКА

КОНЗЕРВАТИВНО ЛЕЧЕЊЕ ДЕНТОГЕНИХ ИНФЕКЦИЈА

- Трансдентална дренажа
- Антибиотици
- Аналгетици
- Хладни облози (споља)
- Испирање уста топлим чајевима
- Исисавање гноја
- Сачекати да се канал издренира, испрати са NaOCl и очистити, затворити канал да не дође до реинфекције
- Код упорне секреције отворен кратко 24ч

Терапија акутних

дентоалвеолар них инфекција

- СИСТЕМСКА
- Бактерије које изазивају дентоалвеоларну инфекцију осетљиве су на **Пеницилин**
- **Метронидазол** за анаеробне бактерије
- Аналгетици, антипиретици
- ЛОКАЛНА
- Ургентна трансдентална дренажа, испирање канала, инцизија, ендодонтска терапија
- Споља хладни облози, испирање уста топлим чајевима, исисавање гноја

Терапија акутних дентоалвео- ларних инфекција

- Примена АБ није индикована код локализованог отока где може да се уради дренажа и ендодонтска терапија
- АБ се користе где није могућа дренажа, где је опште стање пацијента лоше, код дифузног напредовања инфекције
- Циљ примене АБ је да помогне да се процес заустави и избегну компликације
- Обавезно пратити стање пацијента и ефекте терапије

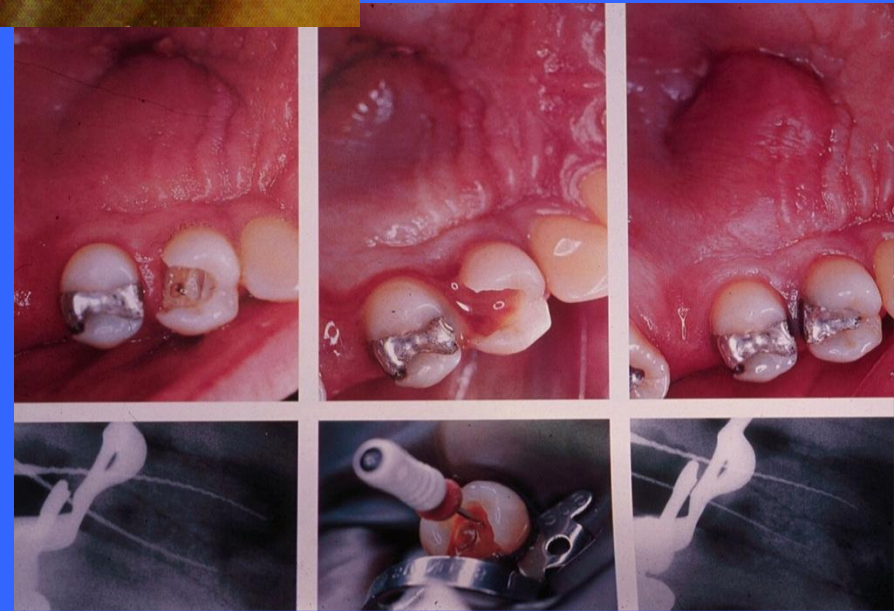
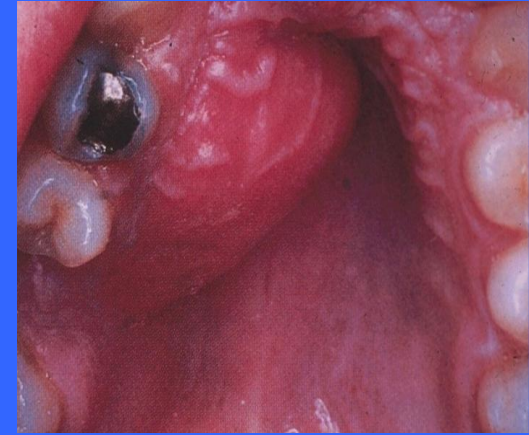
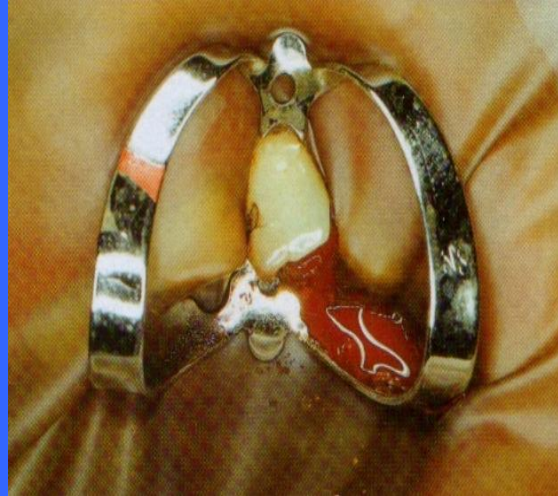

Употреба антибиотика код периапексних инфекција

- **AMOXICILIN**- 500mg.na 8h.5- 7 dana
3x1
- **ERYTHROMYCIN** -500mg.na 6h. 5-7d.
- **METRONIDAZOL** - ORVAGIL-
400mg.na 8h. 3x1
- **CLINDAMYCIN** 600mg. 2x1

Хитан третман инфициране пулпе са локализованим флукутирајућим апсцесом

- Конзервативно лечење
- Користити високотуражну машину под благим притиском због бола некад само отварање кавума
- Дренажа са ИСО инструментима величине 10-20 уколико је проходан (надоградња, пуњење)

ХИТАН ТРЕТМАН инфициране пулпе са локализованим флукутирајућим субмукозним апсцесом

- Сачекати да се апсцес **издренира**, канал испрати NaOCl очистити, осушити, евентуално $\text{Ca}(\text{OH})_2$, **затворити да се спречи реинфекција**
- Код упорне секреције отворен зуб највише 24сата
- **Уколико је локализован апсцес издрениран, не дају се антибиотици**
- Антибиотици се дају **код немогућности дренаже** кад инфекција **напредује**, када се јаве **општи симптоми, болестан организам**

ХИРУРШКО ЛЕЧЕЊЕ ДЕНТОГЕНИХ ИНФЕКЦИЈА

- ИНЦИЗИЈА АПСЦЕСА **интраорална, екстраорална**
- ТРАНСОСЕАЛНА ДРЕНАЖА
- ВАЂЕЊЕ ЗУБА УЗРОЧНИКА

ХИТАН ТРЕТМАН инфициране пулпе са локализованим **флукутирајућим апсцесом**

- Хируршко лечење
- Инцизија апсцеса **екстраорална**
- Инцизија апсцеса **интраорална**

ИНЦИЗИЈА АПСЦЕСА

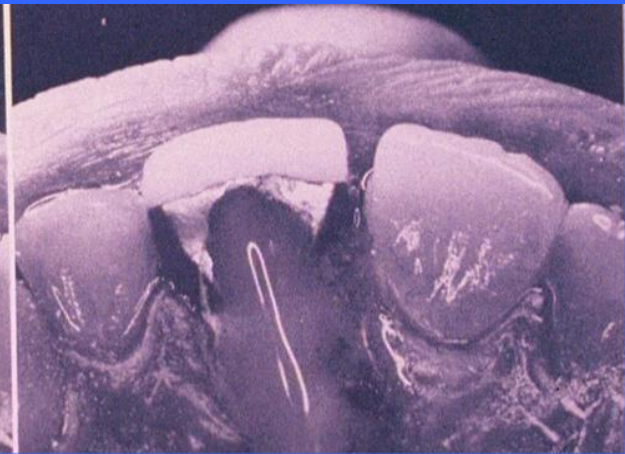
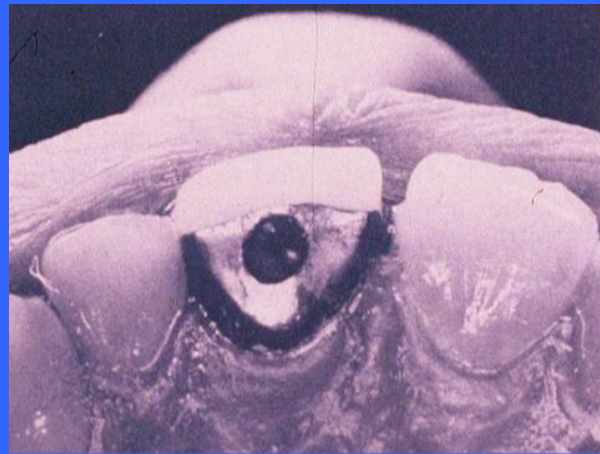
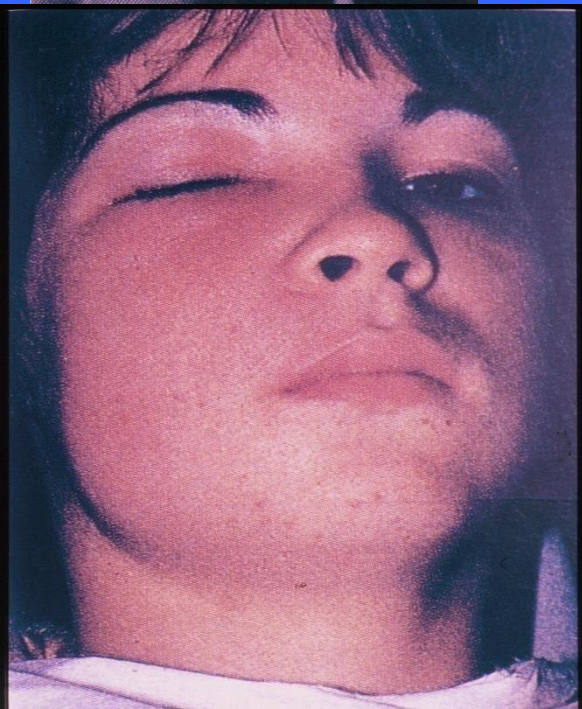
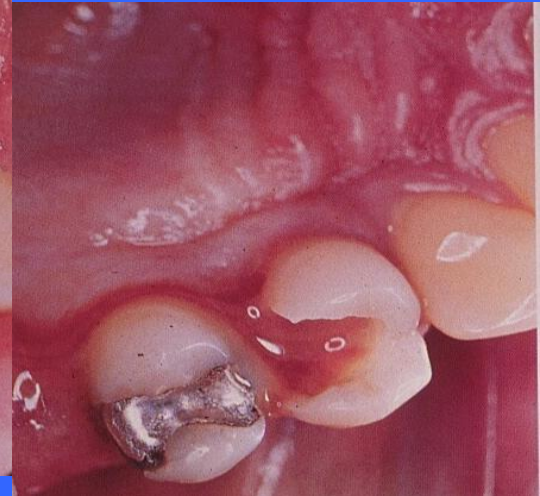
- **Индикација:**
гнојна колекција локализована субмукозно или субкутано (позитиван феномен флукуације)
- **Техника:** положај скалпела
- **Место:**
најниже место изражене флукуације
место најјаче изражене флукуације
испод места најјаче изражене флукуације
- **Правац инцизије:**
паралелно са зубним низом, сем у пределу брадног отвора
паралелно с наборима коже

ХИТАН ТРЕТМАН инфициране пулпе са локализованим нефлуктуирајућим апсцесом

- **Не радити инцизију** јер може да се погорша стање услед расејавања микроорганизама
- **Контролисати аналгетицима** обрада канала водити рачуна да се не погорша стање

ТРАНСДЕНТАЛНА ДРЕНАЖА

- НЕМА ФОРМУ АПСЦЕСА, ТВРД ОТОК
- ЗАХВАТА СУБМАНДИБУЛАРНИ, СУБЛИНГВАЛНИ И СУБМЕНТАЛНИ ПРОСТОР
- НАЈЧЕШЋЕ БИЛАТЕРАЛНО АЛИ МОЖЕ БИТИ И УНИЛАТЕРАЛНА
- ПРИСУТНА МИНИМАЛНА КОЛИЧИНА СЕРОСАНГВИНОЗНОГ САДРЖАЈА
- ОТОК У ПОДУ УСТА БЕЗ ФЛУКТУАЦИЈЕ
- ФЕНОМЕН ПЕТЛОВЕ КРЕСТЕ
- ТРИЗМУС
- ОТЕЖАНО ГУТАЊЕ И ХИПЕРСАЛИВАЦИЈА
- ОТОК У СУПРАХИОИДНОЈ РЕГИЈИ (ФЕНОМЕН ДУПЛЕ БРАДЕ)

Ангина Лудовици

ХИТАН ТРЕТМАН некрозе пулпе са дифузним отоком

- Уколико је оток
дифузан
напредује,
повишена т
постоји
малаксалост дају
се антибиотици
интравенски
пацијент треба да
буде
хоспитализован

АНГИНА ЛУДОВИЦИ

- ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ ПРОХОДНОСТИ ДИСАЈНИХ ПУТЕВА
- АНТИБИОТСКА ТЕРАПИЈА
- СУПСТИТУЦИОНА ТЕРАПИЈА
- ХИРУРШКА ТЕРАПИЈА

АНГИНА ЛУДОВИЦИ

антибиотска терапија пацијент мота бити хоспитализован

- **Kristalni penicilin G i.v. 20-30.000.000 i.j.**
Metronidazol 2-3g дневно
- **Eritromicin i.v. 4g дневно**
Metronidazol i.v.2-3g дневно

АНГИНА ЛУДОВИЦИ

обезбеђивање проходности дисајних путева

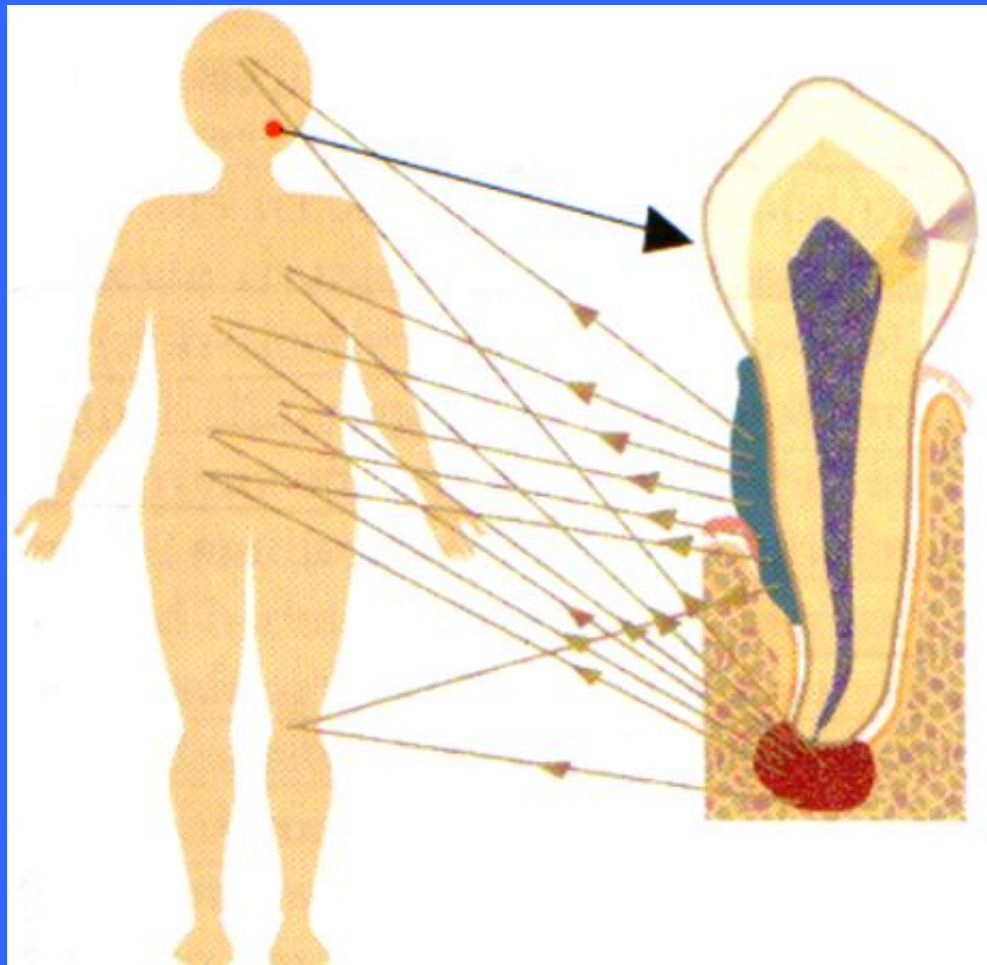
- ЕНДОТРАХЕАЛНА
ИНТУБАЦИЈА
- ТРАХЕОТОМИЈА

Остеомијелитис

- **Остеомијелитис** представља дифузно ширење гнојног процеса кроз коштано ткиво
- Јавља се у акутној и хроничној форми.
- **Терапија** се састоји у дуготрајној антибиотској терапији, хируршком третману и терапији кисеоником у хипербаричној комори.

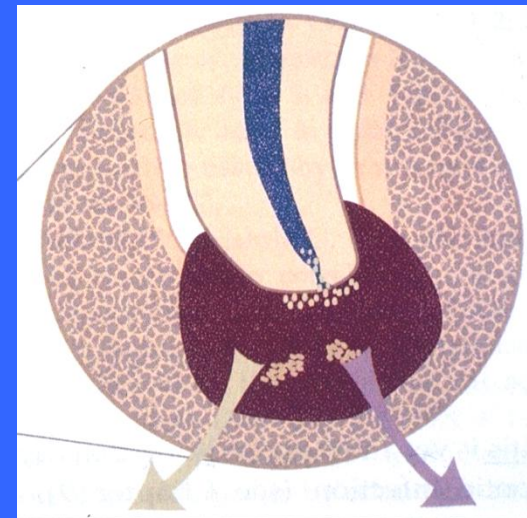
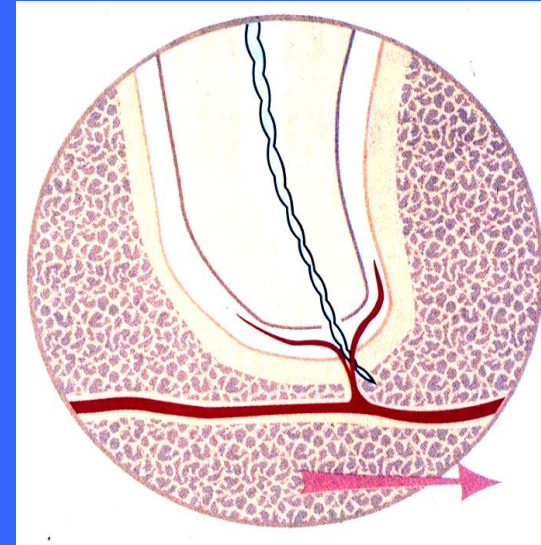
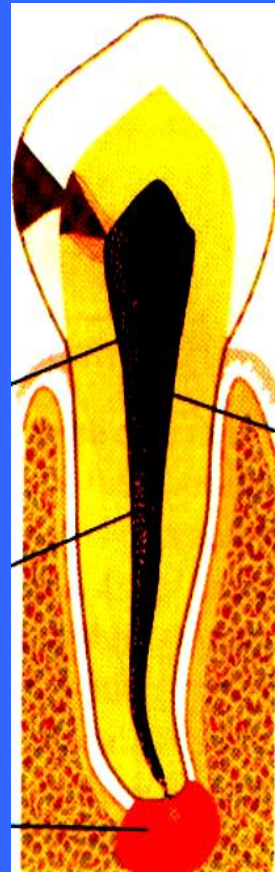
Антибиотска заштита здравствено ризичних пацијената

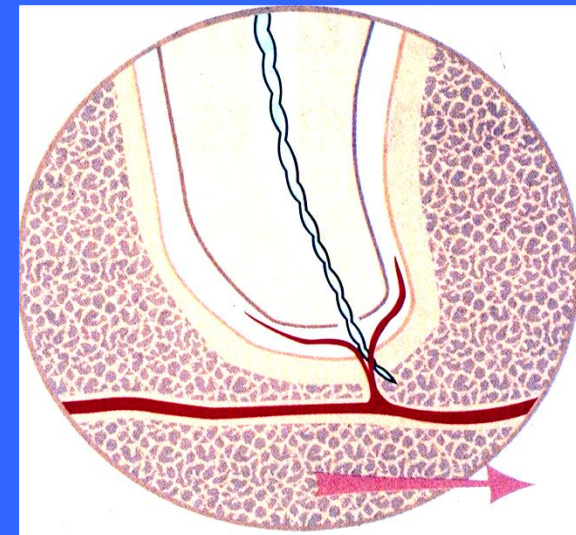
ИНФЕКЦИЈА КАНАЛА може да изазове метастатичне инфекције на 3 начина

- 1. Ширењем микроорганизама и њихових продуката из **акутног** пародонталног апцеса
- 2. Дисеминацијом микроорганизама крвотоком при **ендодонтској терапији**
- 3. Из **хроничне** периапексне лезије ослобађањем **бактеријских продуката** и **проинфламаторних медијатора**

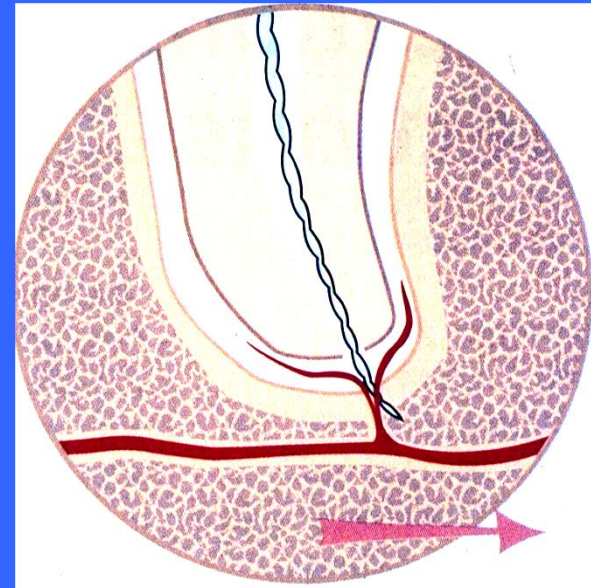
ШИРЕЊЕ МИКРООРГА НИЗАМА ПУТЕМ ЦИРКУЛАЦИ ЈЕ

- **Акутни апексни** пародонтитис може да изазове поред **локалних и опште компликације** уласком бактерија, њихових продуката и проинфламаторних медијатора у циркулацију
- Из **акутног периапексног апсцеса, ендодонтском терапијом, егзарцербацијом хроничних периапексних инфламација, дренажом и инцизијом апсцеса** и код других стоматолошких интвенција

ШИРЕЊЕ МИКРООРГАНИЗАМА ПУТЕМ ЦИРКУЛАЦИЈЕ

- Уласком бактерија у циркулацију настаје бактеријемија која код **здравих** особа пролази неприметно јер их ретикулоендотелијални систем елиминише
- Код **болесних** који немају нормалну заштиту од инфекције, бактерије се размножавају у крви доводећи до сепсе или могу да се колонизују на појединим местима у организму доводећи до озбиљних инфекција

ИНФЕКТИВНИ ЕНДОКАРДИТИС

- Инфективни ендокардитис представља бактеријску инфекцију срчаних залистака и епитела (ендокардијума) који облаже срце, резултат је комплексне интеракције између ендокардијума, хидродинамичких ефеката, циркулишућих микроорганизама и одбрамбене реакције домаћина
- Симптоми се јављају у року од 2 недеље од настанка бактеријемије (грозница, малаксалост, губитак апетита, губитак тежине, срчани шумови, спленомегалија и анемија)

ИНФЕКТИВНИ ЕНДОКАРДИТИС

- Предиспозиција постоји код турбулентне циркулације крви у пределу места сужења или лезија ендотела (код срчаних мана, мана срчаних залистака, вештачких срчаних залистака)
- На ослабљеном епителу долази до формирања тромбоцитних наслага
- Бактерије могу да колонизују ове насlage формирајући вегетације (биофилм)
- Долази до даљег насељавања бактерија на оштећене или вештачке срчане залистке као и до запалења унутрашње овојнице срца (ендокардијума) укључујући и срчане залистке

Антибиотска профилакса код ризичних пацијената за развој инфективног ендокардитиса

- **Вештачке валвуле** или вештачки материјал коришћен за репарацију природних валвула
- **Предходни инфективни ендокардитис**
- **Трансплантација срца** уколико наступи валвулопатија

Антибиотска профилакса код ризичних пацијената за развој инфективног ендокардитиса

- **Конгенитална оболења срца** – Нелечена цијанозна конгенитална оболења укључујући палијативне анастомозе
- **Конгенитални дефекти** излечени уградњом вештачког материјала (валвуле) било хируршки или током катетеризације
- **Лечени конгенитални дефекти са резидуалним дефектима** на истом месту или у близини уграђених вештачких материјала (због инхибиране ендотелијализације)

Стоматолошке интвенције које захтевају антибиотску профилаксу код здравствено ризичних пацијената

Екстракција зуба

- Периодонтална хирургија
- Уклањање каменца
- Дентални импланти замена за кост
- Реинплантација зуба
- Ендодонтска терапија, дренажа инцизија апсцеса
- Апикотомија, дуготрајна хируршка интвенција
- Субгингивне интвенције где долази до крварења нарочито код лоше оралне хигијене

Антибиотска профилакса здравствено ризичних пацијената

- Бактеријемија после стоматолошких интвенција може провоцирати настанак инфективног ендокардитиса код здравствено ризичних пацијената
- Имунокомпромитовани пацијенти (са смањеним бројем гранулоцита, код леукемије, трансплантираном коштаном сржи услед леукемије) **су пацијенти високог ризика за инфекције узроковане бактеријемијом**

Антибиотска профилакса здравствено ризичних пацијената

- Због значајних индивидуалних разлика у оралној микрофлори имунокомпромитованих пацијената, АБ профилакса треба да буде базирана на микробиолошкој евалуацији и сарадњи са његовим лекаром (нема универзалних препорука)
- АБ профилаксу треба започети 2 сата пре, а завршити најкасније 24 – 48 сати после интвенције
- Онколошки пацијенти, пацијенти са ендопротезама, дијабетичари иако пријемчиви за инфекције не захтевају рутинску примену АБ профилаксе пре стоматолошких интвенција али бити опрезан у зависности од интвенције, сарадња са његовим лекаром

Антибиотска профилакса здравствено ризичних пацијената

- Представља заштиту пацијената антибиотицима у циљу **спречавања бактеријске колонизације** и смањења постретманских **компликација** код здравствено ризичних особа

Антибиотска профилакса здравствено ризичних пацијената

- **1. PENICILIN V** је још увек ефикасан у превенцији бактеријемije *streptococcus viridansom*
- **2.** Испирање усне дупље 1-2 мин.
0,2% CHLORHEXIDINOM
- **3. ДОБРА ОРАЛНА ХИГИЈЕНА** је важан фактор за редукцију ризика од ендикардитиса код ризичних пацијената
- **4. КОНТРОЛНИ ПРЕГЛЕДИ**

АНТИБИОТСКА ПРОФИЛАКСА КОЈУ ПРЕПОРУЧУЈЕ АМЕРИЧКО КАРДИОЛОШКО ДРУШТВО 2007Г.

Ове дозе су довољне да обезбеде адекватну концентрацију АБ у крви за време и 10 сати после интвенције **ОРАЛНО 1Х. пре интвенције** (смњује се ризик од анафилактичне реакције и резистенције бактерија)

- **AMOXICILLIN**- 2g (деца 50mg /kg) пола дозе после 6с
- Код алергија на penicilin или ampicillin
- **CLINDAMYCIN**- 600mg (деца 20mg/kg) пола дозе
- **CEFALEKSIN** -2g (деца 50mg/kg)
- **AZITROMICIN** или **KLARITROMICIN** – 500mg (деца mg/kg)

АНТИБИОТСКА ЗАШТИТА РИЗИЧНИХ ПАЦИЈЕНАТА

ПАРЕНТЕРАЛНО ИМ. или ИВ 30м. пре интвенције

- **AMPICILLIN**- 2g (деца 50mg/kg)
- **CLINDAMYCIN**- 600mg (деца 20mg/kg)
- **CEFAZOLIN** -1g (деца 50mg/kg)
- Cefalosporine не треба давати особама са раним типом преосетљивости на penicilin или ampicilin
- Ако пацијент заборави да узме АБ, медикација ће бити ефикасна и ако се примени у току интвенције, али не касније од 2 сата пре њеног почетка

АНТИБИОТСКА ПРОФИЛАКСА

- Код узимања АБ треба узети у обзир могуће нежељене реакције:
- Токсичност, алергија на АБ, резистентност микроорганизама, суперинфекције, утицај на микробну флору
- Пропуст да се примени АБ профилакса може да резултира позивом на одговорност
- Стоматолози треба да воде рачуна о потенцијалном ризику који стоматолошке интравенције носе, тако да **морају да следе усвојене препоруке за превенцију**

КОД ЕНДОДОНТСКЕ ТЕРАПИЈЕ ВОДИТИ РАЧУНА О СЛЕДЕЋИМ ПАЦИЈЕНТИМА

Пац. који имају хронична обољења срца, крвних судова,
јетре, бубрега

- Пац. који узимају антикоагулантна сред. антидепресиве, седативе, аспирине
- Дијабетес, вештачки зглобови и протезе
- Пац. са аидс- ом
- Пац. са хепатитисом
- Труднице
- Алергије на анестетик

КОНТРОЛА БОЛА И УЗНЕМИРЕНОСТИ

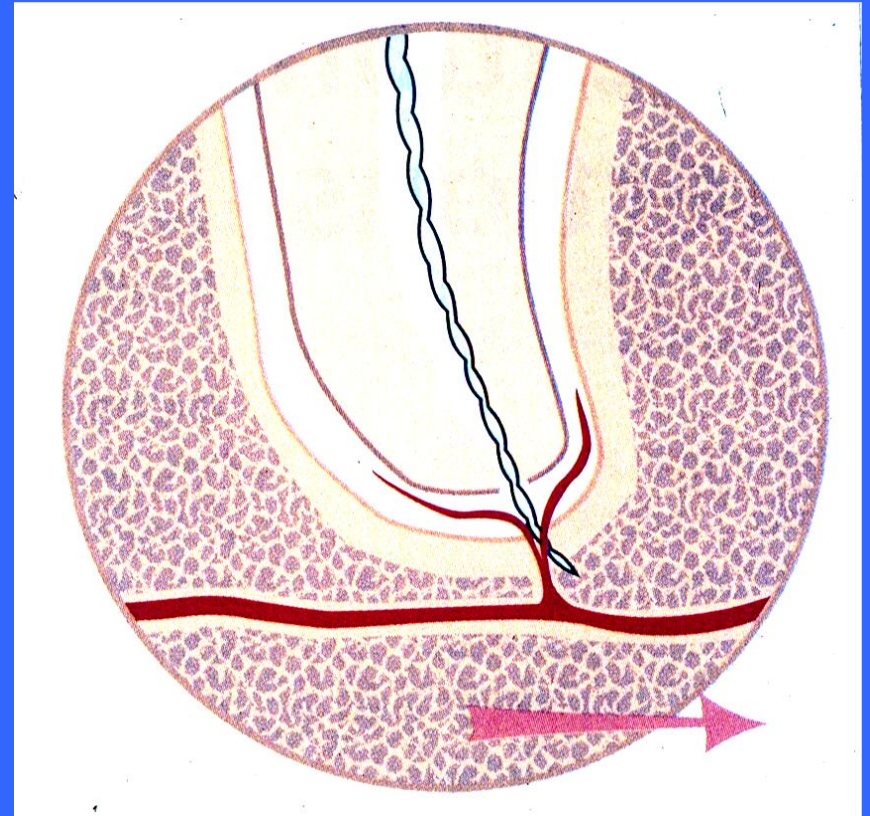
- За успех стоматолошке интвенције неопходна је сигурна и устаљена техника контрола бола
- **ЛОКАЛНА АНЕСТЕЗИЈА**
- **LIDOCAIN 2%** и 1:80.000 адреналин 2-4мл.
- **PRILOCAIN**- алергија на Lidocain
- **СЕДАЦИЈА**
- **BENZODIAZEPINES** - орално 2- 10мг.
- **MIDAZOLAM**- интравенски
- **ОПШТА АНЕСТЕЗИЈА**- хендикепирани пац.

КОНТРОЛА БОЛА АНАЛГЕТИЦИ

- **АСПИРИН** таб.300мг. 1-3на 6х. max 4г/дне
- **ПАРАЦЕТАМОЛ** таб500мг 1-2на6хmax4г
- Контраиндикације улцерације на желуцу, крварење, max.4г.днев. ризик оштећење јетре
- **ИБУПРОФЕН** бруфен таб.200мг. 1-2на 6х. max 2.4г
- Нестероидни антиинфламаторни препарати

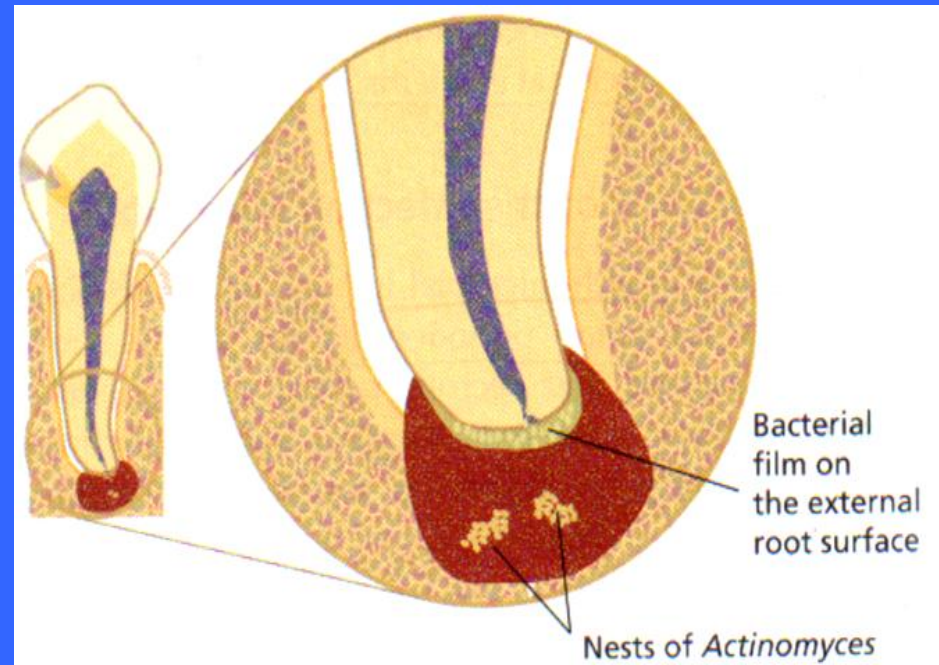
2. ПОСЛЕДИЦЕ ЕНДОДОНТСКЕ ИНФЕКЦИЈЕ МОГУ БИТИ:

- Локалне компликации
- Лезије на другим местима у организму

МИКРООРГАНИЗМИ У ПЕРИАПЕКСНОЈ ЛЕЗИЈИ

- У лезијама кад постоји апсцес симптоматске
- У периапикалним актиномикозама
- Код инфицираних радикуларних циста (цепне цисте где постоји комуникација са каналом)
- Микроорганизми, чипсови дентина прогураних у периапекс
- Постоји доказ бактеријског присуства у асимптоматској п. л. после пуњења к. к.

3.

ХРОНИЧНЕ ПЕРИАПЕК СНЕ ЛЕЗИЈЕ

- Периапексне лезије имају заштитну улогу са циљем да спрече ширење инфекције из периапекса
- Нема бактеријемije код асимптоматских апексних пародонтитиса
- Оралне бактерије и њихови продукти, нарочито **липополисахариди и проинфламаторни цитокини**, индуковани локално као одговор на оралне инфекције, продиру у крвоток и могу покренути системски одговор код неких пацијената

